

1

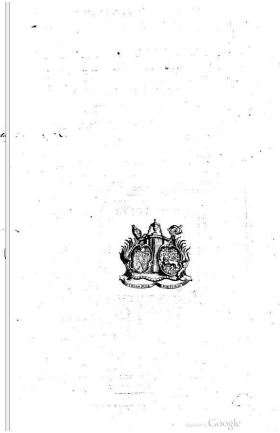
Bu kitabın çevirisi , google çeviri yardımıyla yapılmaya çalışılmıştır, kitap içerisinde ki kişilerin isimleri doğru isimler olmayabilir. Kitap içerisinde ki olaylara odaklanarak okursanız, o dönemde ki yaşanan olayları anlamaya çalışırsanız, sizlere bir fikir verebilir. Kitabın çevirisine hiçbir garanti verilmez.

La traduction de ce livre a été réalisée avec l'aide de Google Traduction. Les noms des personnes mentionnées dans le livre peuvent être erronés. Si vous lisez le livre en vous concentrant sur les événements qui y sont décrits et en essayant de comprendre les événements qui ont eu lieu pendant cette période, cela peut vous donner une idée. Aucune garantie n'est donnée pour la traduction du livre.

Tamamen ücretsizdir , bir bedel karşılığı satılamaz.

Il est entièrement gratuit et ne peut être vendu à aucun prix.

Aziz Epifanius'un Eserleri Yunan Geç Dönem

Budeloo Kütüphanesi,

EPIPHANII CONSTANTIAE, SIVE SALAMINIS IN CYPRO , EPISCOPI , OPERA OMNIA
in duos Tomos distributa.

DIONTSIVS PETAVIVS AVRELIANENSIS, SOCIETATIS FEST

Theologus ex veteribus libris recensuit, Latinè vertit , Animaduersionibus illustrauis.

CVM INDICIBVS NECESSARIIS. PARISIIS ,

M. DC XXII. CVM REGIS PRIVILEGIO

522 1095

KIBRIS'TA CONSTANTINUS'LU YA DA SALAMİS'Lİ EPIFANİ,
PİSKOPOS, TÜM ESERLER

İki cilt halinde yayınlanmıştır. 2

DIONTSIVS PETAVIVS AURRELIANENSIS, TOPLUM FESTİVALİ

İlahiyatçı eski kitapları inceliyor, onları resimli yorumlarla birlikte Latinceye çeviriyordu.

100 GEREKLİ ENDİKASYON. PARİS'TE,
M.DG XXII. KRALIN AYRICALIĞI

En açıklayıcı ve saygıdeğer D. FRANCIS, S. R., KARDİNAL
RVPIFVCALDIO, SILVANECTE PİSKOPOSU, FRANSA'NIN
BÜYÜK İLK SENARYOSU VE PARİS'TEKİ SAINT GENOVE
RAHIBİ'NA.

Melivnse sit, et consultius (Cardinalis Illuftrişime) pestiferarum Haerefeon nefaria dogmata consignare literis , an ea tacere penitus , iure inter sapiētes quaeritur. Ac nonnullos minus Sectarum ipfa descriptio, diligens praesertim , et enucleata , delectat. Alij cautione quadam ac delectu opus esse iudicant ; ut eae solum praetermittantur, quae aut vetustate iam obfoleuerint, aut insigni fæditate, ac Ipurcitiae contaminatae fuerint. Vtroque mouet ea caussa potiſimum : quod cum vniuersè decretorum eiusmodi recordatio perniciosa sit ; tum eorum mortifera contagio , quae obscaenae voluptatis lenocinijs partim incautos alliciunt, partim inuitos ,ac repugnantes afflatu nihilominus quodam turpitudinis , et odore perfundunt. Quamobrem quòd Epiphanius Gnosticorum, Basilidianorum, Carpocratianorum , Origenianorum arcanas , ac detestandas libidines tam diligenter exprefferit, non illud quidem viri sanctiſimi factum , consiliúmque reprehendunt : sed eorum omnium memoriaem obliuione conteri fuisse fatius putant; et Graece, uti scripta sunt , relinqui modo , atque à peritioribus duntaxat legi oportere statuunt. Itaque Latine ut ea nos interpretemur, ac promiscuam flagitiorum conscientiam, communémque faciamus omnibus , probandum minimè esse contendunt.

(Şanlı Kardinal için) vebalı sapkınlıkların kötü dogmalarını yazıya geçirmek daha iyi ve daha uygundur, ya da akıllılar arasında haklı olarak istendiği gibi, bunlar hakkında tamamen sessiz kalmak daha iyidir ve daha uygundur. Bazıları ise mezheplerin kendilerinin tasvirlerinden, özellikle de dikkatli ve ayrıntılı tasvirlerinden pek memnun değiller. Diğerleri ise bunun bir dikkat ve seçme işi olduğuna hükmediyor; Böylece sadece ya eskimiş olanlar ya da belirgin bir pislik ve pislikle kirlenmiş olanlar göz ardı edilmiş olur. Bu iki sebep de çok güçlüdür: Zira bu tür hükümlerin hatırlanması her bakımdan zararlıdır; sonra, müstehcen zevklerin şehvetli cazibeleriyle kısmen dikkatsizleri, kısmen isteksizleri cezbeden, yine de isyankarlara belli bir pislğin ve kokunun kokusunu veren ölümcül bulaşıcı hastalıkları. Bu nedenle, Epiphanius'un Gnostiklerin, Basilidyenlerin, Karpokratesçilerin ve Origenesçilerin gizli ve iğrenç şehvetlerini bu kadar gayretle dile getirmesi nedeniyle, onlar aslında o en kutsal adamın kutsallığını ve öğütlerini eleştirmiyorlar: ama hepsinin anısının unutularak yok edilmesinin daha iyi olacağını düşünüyorlar; ve Yunanca, yazıldıkları haliyle, olduğu gibi bırakılmalı ve yalnızca daha deneyimli olanlar tarafından okunmalıdır. Bu nedenle, en

azından bunları Latinceye çevirmemiz, suçların karma bir vicdanda toplanması ve bunların herkes için ortak hale getirilmesi gerektiğini kanıtlamamız gerektiğini ileri sürerler.

Il est meilleur et plus recommandable (pour l'illustre Cardinal) de consigner par écrit les dogmes mauvais des hérésies pestilentielles, ou de garder le silence à leur sujet entièrement, comme on le demande à juste titre parmi les sages. Et certains sont moins satisfaits de la description des sectes elles-mêmes, en particulier de la description minutieuse et détaillée. D'autres le jugent comme un travail de prudence et de sélection ; de sorte que seuls sont ignorés ceux qui sont soit déjà obsolètes à cause de l'âge, soit contaminés par une saleté et une crasse notables. Ces deux raisons sont très puissantes : puisque le souvenir de tels décrets est pernicieux à tous égards ; puis leur contagion mortelle, qui, avec les attraits obscènes du plaisir, séduit en partie les imprudents, en partie les réticents, et pourtant imprègne les rebelles d'un souffle d'une certaine saleté et d'une odeur. C'est pourquoi, parce qu'Épiphanes a exprimé avec tant de soin les convoitises secrètes et détestables des Gnostiques, des Basilidiens, des Carpocratien et des Origéniens, ils ne critiquent pas la sainteté et le conseil de ce très saint homme : mais ils pensent qu'il aurait été préférable que la mémoire de tous soit écrasée par l'oubli ; et le grec, tel qu'il est écrit, devrait être laissé de côté et ne devrait être lu que par ceux qui sont plus expérimentés. Ils soutiennent donc qu'il faut au moins prouver qu'il faut les traduire en latin, qu'il faut faire des crimes une conscience mixte, et qu'il faut les rendre communs à tous.

Contra quos omnes tam Epiphaniys nostri , quàm nostra etiam cauſâ disputandum breuiter exiſtimo. Ac priores quidem illi , quibus totum iſtud negotium diſplicet , Haereſeon abſtrufa, ac recondita myſteria mandaere ſcriptis , ſummum ac fingulare veritati prafidium opinione ſua detrahunt. Hoc enim extorquent ; quo naſcentes identiſſimè, ac rediuiuae mendaciorum ſectae valiſſimè propulſari à nobis, euerti que poſſint. Eſt quidem eius, qui in Haereſin vel moliendam, vel tuendam incubuerit, animus in omnem audaciam ſine vlllo pudore proiectus. Sed nemo eſt tamen ex illis abſurdarū opinionum patronis, quem non vtrumque conuicti olim erroris , acdamnati pudeat. Sint ſanè, uti ſunt, ferrei omnes Haeretici : ſint peruicaces : iſdemſe in ipſo ardore, agitationèque diſputandi ad refutandum acriùs fingant: tamen qui id didicerit ; quique certis veterum testimoniis compererit , antè ab antiquis Patribus , et Concilijs, publicoque Chriſtianorum conſenſu agnita ac repudiata dogmata illa , quàm illi ipſi, quos ſequitur, eorum interpolatores exiſterent; vix erit, opinor, vllus, cuius niſi frangi, edomarique contumacia potuerit, non languidiores ſaltem habeat eruptiones , et impetus ; ac paulatim per ſeipſam refrigerata , atque eneruata concidat. Habent igitur hunc fructum commentarij illi, qui de Haereſibus ſcribuntur, ut in vnaquaque atate fautores perfidiae ac ſatellites ſuos in illis , quos quidem erubescant, principes authoresque recognoscant.

Hepsine karſı, hem Epifani'mize hem de kendi davamıza karſı, kısaca tartıſacağım. Ve gerçekten, bütun bu iſlerden hoſlanmayan eskiler, kendi görüşlerine göre, sapkınlığı, anlaşılması güç ve gizli sırları emrediyorlar, yazıyla hakikatten en büyük ve en yapmacık korumayı ortadan kaldırıyorlar. Çünkü onlar bunu gasp ediyorlar; Böylece yükselen kimlik mezhepleri ve yalanların geri dönüşü bizden en güçlü şekilde uzaklaştırılabilir ve devrilebilir. Gerçekten, sapkınlığa teşebbüs eden veya sapkınlığı savunan bir kimsenin zihni, hiç utanmadan her türlü küstahlığa sürüklenir. Fakat saçma görüşlerin savunucularından hiçbiri yoktur ki, bir kez hata yaptıklarına kanaat getirilsin, mahkûm olmaktan utanmasın. Bütün sapkınlar, oldukları gibi, demirden zırhlı olsunlar: keskin zekalı olsunlar: tartışmanın harareti ve heyecanı içinde kendilerini daha sert bir şekilde direneceklerini hayal etsinler: ama bunu

öğrenmiş olan kişi; ve kim ki, kadim insanların kesin tanıklıklarıyla, bu dogmaların, kendisinin izlediği ve bu dogmalara müdahale eden kişilerden önce, kadim Babalar ve Konseyler tarafından ve Hristiyanların kamusal onayıyla kabul edildiğini ve reddedildiğini keşfetmişse; Sanırım, inatçılığı kırılıp bastırılabilen, en azından daha gevşek patlamalar ve dürtüler göstermeyen kimse pek yoktur; ve yavaş yavaş soğuyup zayıflayarak çöker. Bundan dolayı, sapkınlıklar hakkında yazılan tefsirlerin şu neticesi vardır ki, her durumda, kendileri için utandıkları sapkınlık taraftarları ve onların takipçileri, kendilerini önder ve yazar olarak tanırlar.

Contre tous, contre notre Épiphanie et contre notre propre cause, je discute brièvement. Et en effet, ceux d'entre eux qui déplaisent à toute cette affaire, par leur opinion, commandent l'hérésie, des mystères abscons et cachés, enlevant par écrit la plus grande et la plus feinte protection de la vérité. Car ils extorquent ceci ; par lequel les sectes identitaires montantes et le retour des mensonges sont puissamment chassés de nous et peuvent être renversés. En effet, l'esprit de celui qui est déterminé à tenter ou à défendre l'hérésie est jeté dans toute l'audace sans aucune honte. Mais il n'y a aucun de ces défenseurs d'opinions absurdes qui, une fois convaincu d'erreur, ne rougisse d'être condamné. Que tous les hérétiques soient, en effet, comme ils le sont, blindés de fer : qu'ils soient perspicaces : qu'ils s'imaginent, dans l'ardeur et l'agitation mêmes de la dispute, résister plus âprement : cependant quiconque a appris cela ; et quiconque a découvert, par les témoignages certains des anciens, que ces dogmes ont été reconnus et répudiés par les anciens Pères et Conciles, et par le consentement public des chrétiens, avant que ceux-là mêmes, qu'il suit, en soient les interpolateurs ; Il n'y aura guère, je crois, quelqu'un dont l'entêtement pourrait être brisé et maîtrisé, qui n'aurait pas au moins des accès et des impulsions plus languissantes ; et peu à peu, refroidi et affaibli, il s'effondre. C'est pourquoi les commentaires qui sont écrits sur les hérésies ont ceci de particulier que dans chaque cas les partisans de la perfidie et leurs disciples, dont ils rougissent, reconnaissent comme chefs et auteurs. *Iam qui certas ex Harefibus ,eafdémque vel obliteratas , vel turpitudine infames omitti iubent , difficilem quandam moderationem postulans : cuius ne ipsi quidem usum ,rogati à nobis , expediant. Etenim si hoc certò polliceri possent; opinionum illa portenta , postquam oppreſſa , ac sepultae semel effent , nunquam , nisi in libris extarent, emersura denuo , neque suis ex illis buſtis , accineribus excitanda ; nihil consilio huic istorum praeuertendum putarem. Sedcum nihilominus ftatis temporum interuallis eadem illa monſtra amputata toties , ac iugulata reuiuiscant : cum idem Haeresum illarum architectus , inuentorque Diabolus , etiam omni librorum extinctâ memoria, perseueret : cum ijsdem artibus , et machinis , eademque ad illas instaurandas calliditate ac nequitia fit praeditus : neque nos istorum ille delectus adiuuat ; et aduersus redintegrati morbi periculum pristina illa certissimâque subsidia comparanda sunt . Potuerit sanè ante annos aliquot ,imo faecula , designatio illa certarum Haereseon ad scribendum , et opportunitas iactari ; cum pauciores adhuc essent , nec tam diuerſis ac diſſimilibus ex formis , prodigijsque conflatae. Hoc quidem tempore ,quo emortuas pridem superiorum aetatum haereseſ reuocatas in lucem , ac renouatas cernimus , ne dubitationi quidem illi , ac quaestioni locus amplius est relictus. Quod enim fuit in omni antiquitate genus opinionis ac sectae tam horrendum , tam inusitatum , et obſoletum ? quis tam obſcanus, et abominandus error? quod perfidiae genus tam palam omnium voce condemnatum , quod non parentum nostrorum memoria fautores aliquos , ac sectatores habuerit? Parum est de Arianis illis conqueri , aut Macedonianis , Eunomianis , Nestorianis , et ijs etiam antiquioribus Manichaeis , Sabellianis , Samosatensis : caeterâque veteris Ecclesiae faces ac tempestates perfequi : in quibus prater dogmatis*

falsitatem nulla , aut obscura fæditatis disciplina fuit : qua omnesin Germania , Polonia , Pannonia , Rußia , alibi denique renatae ad hanc diem graffiari , et increbescere dicuntur. Illae ipsae sordidissimarum libidinum inuentrices Haerefes, ac magistrae, quæ promiscuos concubitus , ac reliquam corporis turpitudinem ostentabant, quæque uno Gnostorum vocabulo contineri nonnunquam solent , ipsæ in locis in Adamianos , Pikardos, Valdenses, Lugdunenſes pauperes , caeteraque portenta veriùs quàm nomina redundarunt. Veniam ad Galliam nostram , ac nouissimam Calviniani labem dogmatis , atque pestem, quae in illius gremio consedit . De qua veriſimè hoc mihi videor esse dicturus : velut sentinam illam orbis esse terrarum , inquam veterum , et recentium sectarum, errorumque colluies confluit : ac quicquid Haereſeon hactenus extitit , de quo legere aliquid, vel audire potuimus , ex eo libatum esse , ac deriuatum aliquid ; atque ex abhorrentibus monstrorum omnium partibus, ac figuris , ultimum illud , ac reliquis horribilius esse concretum.

Şimdi, bazı Tavşanların, hatta ya tamamen silinmiş ya da ahlaksızlıklarıyla ünlenmiş olanların bile çıkarılmasını emredenler, belirli bir zorlu ılımlılık talep ediyorlar: Bizden talep edildiğinde, kendileri bile bu ılımlılığın kullanılmasını kolaylaştırmıyorlar. Zira eğer bunu kesin olarak vaat edebiliyorlarsa; Bu tür düşünce harikaları, bir kez bastırılıp gömüldükten sonra, kitaplarda gün yüzüne çıkmadıkça bir daha asla ortaya çıkmayacak, küllerinden yeniden doğmayacaktır; Ben onların bu tavsiyesini engellemek için hiçbir şey yapılmaması gerektiğini düşünüyorum. Fakat yine de, zaman zaman, sık sık kesilip katledilen aynı canavarlar yeniden canlanırlar: çünkü bu sapkınlıkların aynı mimarı ve mucidi, Şeytan, kitapların tüm hafızası yok olmasına rağmen varlığını sürdürmektedir; Aynı sanatlar ve düzeneklerle, bunları kurmak için aynı kurnazlık ve kötülükle donatılmışlardır; onların bu tercihleri bize yardımcı olmaz; ve hastalığın yeniden ortaya çıkma tehlikesine karşı, o kadim ve en kesin yardımın sağlanması gerekir. Gerçekten de birkaç yıl önce, hatta yüzyıllar önce, bazı sapkınlıkların yazıya geçirilmesi ve bunu yapma fırsatının bulunmasıyla övünüüyordu; çünkü sayıları daha azdı ve biçim olarak da o kadar çeşitli ve farklı değillerdi ve muazzam bir şekilde kaynaşmışlardı. Gerçekten de, geçmiş çağların çoktan ölmüş sapkınlıklarının yeniden gün yüzüne çıkarılıp yenilendiğini gördüğümüz şu zamanda, artık şüpheye ve soruya yer kalmamıştır. Antik çağda bu kadar korkunç, bu kadar alışılmadık ve bu kadar çağdışı hangi görüş ve mezhep vardı ki? Bu kadar iğrenç ve iğrenç bir hata ne olabilir? Herkesin sesiyle bu kadar açıkça kınanan, atalarımızın hafızasında hiçbir destekçisi ve takipçisi olmayan nasıl bir hainliktir bu? Ariuşular, Makedonyalılar, Eunomiyalılar, Nesturiler ve hatta daha da eski Maniheistler, Sabellianlar, Samosatenler hakkında şikâyet etmek yeterli değildir: ve eski Kilise'nin meşalelerinin ve fırtınalarının geri kalanı onları takip etti: ki bunlarda dogmanın yanlışlığından başka hiçbir şey yoktu, veya belirsiz bir nefret disiplini: bunların hepsinin sonunda Almanya, Polonya, Pannonia, Rusya ve başka yerlerde yeniden doğduğu ve bugüne kadar gelişip arttığı söyleniyor. Aynı sapkınlar ve öğretmenler, en iğrenç şehvetlerin mucitleri, bazen bir Gnostik terimde yer alan ahlaksız ilişkileri ve diğer bedensel pislikleri sergileyenler, aynı yerlerde Adamianlar, Picardlar, Valdenses, yoksul Lugdunenler ve diğer isimlerden daha gerçek alametler taşıdı. Gelelim bizim Galya'ya, Kalvinist dogmanın son lekesine ve onun koynuna yerleşen belaya. Bunun hakkında kendi kendime en doğrusunu söylediğimi sanıyorum: Dünyanın o pisliği gibi, eski ve yeni mezheplerin dünyaları da birbirine aktı ve yanılığların birleşmeleri birbirine aktı: ve bugüne kadar var olmuş, hakkında bir şey okuyabildiğimiz veya duyabildiğimiz her türlü sapkınlık, ondan bir adak ve ondan türemiş bir şeydir; ve bütün canavarların iğrenç kısımlarından ve şekillerinden, sonuncusu ve hepsinden en korkuncu, betondur.

Or, ceux qui ordonnent d'omettre certains Lièvres, même ceux qui sont soit effacés, soit infâmes pour leur turpitude, exigent une certaine modération difficile : dont ils ne facilitent pas l'usage eux-mêmes, lorsque nous le leur demandons. Car s'ils peuvent promettre cela avec certitude ; Ces merveilles de l'opinion, une fois supprimées et enterrées, ne pourront jamais, à moins d'être mises au jour dans les livres, réapparaître ni renaître de leurs cendres ; Je pense que rien ne devrait être fait pour contrecarrer ce conseil. Mais néanmoins, à intervalles de temps, ces mêmes monstres, si souvent amputés et massacrés, ressuscitent : tandis que le même architecte et inventeur de ces hérésies, le Diable, a continué d'exister même après que toute mémoire des livres se soit éteinte : Il est doté des mêmes arts et des mêmes artifices, et de la même ruse et de la même méchanceté pour les établir : Et ce choix ne peut pas nous aider ; et contre le danger renouvelé de la maladie, il faut se procurer cette aide ancienne et très certaine. Il se pourrait bien que ce soit il y a quelques années, voire des siècles, que l'on se soit vanté de la désignation de certaines hérésies pour qu'elles soient écrites, et de la possibilité de le faire ; car ils étaient encore moins nombreux, et pas si divers et dissemblables dans leurs formes, et étaient prodigieusement fusionnés. En effet, à l'heure où nous voyons les hérésies disparues depuis longtemps des âges passés ramenées à la lumière et renouvelées, il n'y a plus de place pour le doute ou la question. Car quelle sorte d'opinion et de secte y avait-il dans toute l'antiquité d'aussi horrible, d'aussi insolite et d'aussi désuète ? Quelle est une erreur si obscène et si abominable ? Quelle sorte de perfidie est si ouvertement condamnée par la voix de tous, qu'elle n'ait eu aucun partisan ni aucun adepte dans la mémoire de nos ancêtres ? Il ne suffit pas de se plaindre de ces Ariens, ou des Macédoniens, des Eunomiens, des Nestoriens, et de ces Manichéens, Sabelliens, Samosatènes encore plus anciens : Et le reste des torches et des tempêtes de la vieille Église suivit : dans laquelle, à part la fausseté du dogme, il n'y avait pas, ou l'obscur discipline de la haine : où tous en Allemagne, en Pologne, en Pannonie, en Russie et ailleurs, enfin nés de nouveau, sont dits bénis et augmenter en nombre en ce jour. Ces mêmes hérétiques et docteurs, inventeurs des plus sordides convoitises, qui affichaient des relations sexuelles sans lendemain et d'autres souillures corporelles, qui sont parfois contenues dans un terme gnostique, dans les mêmes endroits parmi les Adamiens, les Picards, les Vaudois, les pauvres Lugdunens et d'autres présages plus vrais que les noms ne débordaient. J'en viendrai à notre Gaule, à la dernière tache du dogme calviniste, et à la peste qui s'est installée dans son sein. Dont je crois sincèrement devoir dire ceci : comme ce cloaque du monde, le cloaque des mondes, dis-je, des sectes anciennes et récentes, et des erreurs, s'est accumulé ; et toute hérésie qui a existé jusqu'ici, dont nous avons pu lire ou entendre quelque chose, en a été une libation, et quelque chose qui en a dérivé ; et parmi les parties et les formes abominables de tous les monstres, ce dernier, et le plus horrible de tous, est le béton.

Quamobrem cùm et ubique terrarum , et hic apud nos prifcaerum fefe Haereseon, ac sectarum venena diffundant, ad illa , quae supra dixi , praesidia confugiamus , et medicorum imitemur industriam. Quorum maiores cum eodem humanis ingruere corporibus ,ac recurrere morbos intelligerent , eorum origines , progrediiones , proprietates , casuum , atque euentorum exempla , tum remedia diligenter in libris notarunt: quae dum posterì legunt, contra illos ipsos alieno se usu , experientiaque confirmant. Ita nobis , quibus aßiduum est ijsdem cum erroribus , velut morbis ex interuallo recrudescantibus , ac iam antè cognitìs, certamen ineundum, utiles sunt commentarij antiquarum Haerefum: ex quibus non earum

modò notitiàm adipifcìmur; sed ad illas etiàm , ubi renata fuerint, profligandas , eadem paramus auxilia, quibus ,cum primùm nascerentur, extinctae sunt .

O halde, mademki sapkınlık ve mezhep zehirleri bütün dünyada ve aramızda yayılıyor, gelin yukarıda zikrettiğim korunma yollarına sığınalım ve hekimlerin çalışkanlığını taklit edelim. Ataları, hastalıkların insan vücuduna saldırdığını ve tekrarladığını anladıkları için, bunların kökenlerini, gelişimlerini, özelliklerini, vaka ve olay örneklerini ve çarelerini kitaplara dikkatle kaydetmişlerdir: bunlar, gelecek nesiller tarafından okunduğunda, başkalarının kullanımı ve deneyimiyle kendilerine karşı kendilerini doğrulamaktadır. İşte, zaman zaman tekrarlanan ve bildiğimiz hastalıklar gibi, bu hatalarla sürekli karşı karşıya bulunan bizler için, kadim sapkınlıklar hakkındaki yorumlar faydalıdır: Bunlardan yalnızca onlar hakkında bilgi edinmekle kalmıyoruz; Ama yeniden doğduklarında onları kovmak için, ilk doğduklarında söndürüldükleri aynı yardımları hazırlarız.

C'est pourquoi, puisque l'hérésie et les venins des sectes se répandent partout dans le monde, et ici parmi nous, réfugions-nous dans les protections que j'ai mentionnées plus haut, et imitons l'industrie des médecins. Leurs ancêtres, sachant que les maladies attaquent et reviennent dans les corps humains, ont consigné avec diligence leurs origines, leurs progressions, leurs propriétés, des exemples de cas et d'événements, et des remèdes dans des livres : qui, lus par la postérité, se confirment contre eux par l'usage et l'expérience des autres. Ainsi, pour nous, qui sommes constamment confrontés à ces erreurs, comme des maladies qui reviennent de temps en temps, et que nous connaissons déjà, les commentaires sur les hérésies anciennes sont utiles : à partir desquels nous n'en tirons pas seulement connaissance ; Mais pour les chasser, lorsqu'ils renaissent, nous préparons les mêmes moyens avec lesquels ils ont été éteints à leur naissance.

Qua in genere cum multorum Patrum egregiè sit labor, accum laude verfatùs ; quem tu tamen, siue diligentia ,siue ubertate eruditionis, ac copia, cum Epiphaniò conferas , reperies ex omni antiquitate neminem. Non enim ille breuem duntaxat Haereseon Indicem caeterorum more conscripsit: quemadmodum Augustinus , Philastrius , Hieronymus , Damascenus, copiofius etiàm Theodoretus, atque alij complures instituerunt : nec illorum tantummodo opiniones ac dogmata , res etiàm ab earum authoribus ac principibus gestas accuratissimè propofuit. Sed quibus armis insuper aut illarum petitiones depelli , aut vicissim illae peti, expugnarique possent , uberrimè , doctissimè monstrauit. Quibus etiàm de causis Παράδειον , siue , ut Anastasius Sinaita in Quaestionibus, ac Photius cum Graecis aliis habet, id est, medicam arcam, siue capsulam , ac thecam, opus illud inscripsit : vt in eo sciremus contra mortiferos, ac venenosos serpentium morsus , adeoque morbos omnes Haresum ,saluberrima remedia contineri.

Zira bu alanda birçok Babanın eseri mükemmeldir ve övülmüştür; Oysa onu çalışkanlık bakımından Epifaniüs'la, öğrenim ve zenginliğinin bolluğu bakımından da Epifaniüs'la karşılaştırın, antik çağlardan hiçbirine benzetemezsiniz. Zira o, yalnızca başkalarının yaptığı gibi kısa bir Sapkınlıklar Dizini yazmadı: Augustinus, Philastreus, Jerome, Damascene ve daha da önemlisi Theodoret ve diğer pek çoklarının kurduğu gibi: ayrıca yalnızca onların görüşlerini ve dogmalarını değil, aynı zamanda bunların yazarları ve önderleri tarafından yapılan eylemleri de büyük bir doğrulukla ortaya koymadı. Fakat o, onların isteklerinin hangi silahlarla geri çevrilebileceğini veya tersine aranıp fethedilebileceğini bol bol ve bilgili bir şekilde gösterdi. Ve bu sebeplerle ilgili olarak, Παράδειον ya da Anastasius Sinaita'nın Sorular'ında

ve Photius'un diğer Yunanlılarda söylediği gibi, yani bir tıbbi sandık *Pharmakeia* veya kapsül ve kutu ile ilgili olarak, o bu eseri kaydetmiştir: böylece içinde ölümcül ve zehirli yılan sokmalarına ve dolayısıyla tavşanların bütün hastalıklarına karşı en sağlıklı ilaçların bulunduğunu bilelim.

Dans ce domaine, comme l'œuvre de nombreux Pères est excellente et a été louée ; Mais que vous le compariez à Épiphane par son zèle, par l'abondance de ses connaissances et de ses richesses, vous ne trouverez personne de toute l'antiquité. Car il n'a pas seulement écrit un bref Index des hérésies, comme d'autres l'ont fait : comme l'ont institué Augustin, Philastrée, Jérôme, Damascène, et plus abondamment Théodore, et beaucoup d'autres ; il n'a pas non plus exposé avec une grande exactitude non seulement leurs opinions et leurs dogmes, mais aussi les actes accomplis par leurs auteurs et leurs dirigeants. Mais il a montré abondamment et savamment avec quelles armes on pouvait repousser leurs requêtes ou, au contraire, les rechercher et les vaincre. Et concernant ces causes, *Παράειον* ou, comme le dit Anastase Sinaita dans ses Questions, et Photius avec d'autres Grecs, c'est-à-dire un coffret médical, *Pharmakeia* ou une capsule, et un étui, il a inscrit cet ouvrage : afin que nous puissions savoir qu'il contient les remèdes les plus sains contre les morsures mortelles et venimeuses de serpents, et ainsi toutes les maladies des lièvres. Quocirca perfaepe fūm equidem Augustinum, vehementerque miratus : qui in libro de Haeresibus ad Quod vult Deum, cum Epiphaniij meminit , haec de illo in Praefatione posuit: Noster vero Epiphanius Cyprius Episcopus ab hinc non longè humanis rebus exemptus , de octoginta Hæresibus loquens , sex libros etiam conscripsit , historica narratione commemorans omnia , nulla disputatione aduersus falsitatem pro veritate decertans. Breues sanè sunt hi libelli : et si in vnum libellum redigantur, nec ipse erit nostris, vel aliorum quibusdam libris longitudine comparandus. Huius breuitatem si fuero in commemorandis Hæresibus imitatus , quid à me breuius postulare, vel expectare debeas, non habebis. Haecce, quæso, de Epiphaniij Panario Augustinum scribere ? affirmare opus esse perbreue ; et, si in vnum libellum redigatur, tam mediocri mole , et amplitudine futurum ? negare denique aliud ijs in libris, praeter simplicem Haerefeon historiam , sine vlla mendacij oppugnatione tractari? Atqui et uberrimi sunt de Haeresibus Epiphaniij libri : et aduersus singulas fusè , accuratèque disputat: nec illud ipsum postremò , quod omissum ab Epiphanio , à te verò factum iri dixerat; ut aduersus singulas Haerefes disserteret , aut in illo de Haeresibus libello , aut in alio Augustinus ipse præstitit. Nihil enim praeter sectarum omnium summam errorumque capita complexus est. Quod postremum vt admirationem auget; ita prius illud non leuem suspicionem facit , Epiphaniij Panarium ipsum , opusque aduersus Haerefes integrum Augustinum nondum , illa cum scriptis proderet vidisse : sed illius duntaxat Epitomen , atque eiusdem fortassis Anacephalaeosin, siue Breuiarium ex singulorum Tomorum , et Haerefeon argumentis , et capitibus collectum. Quanquam illud etiam mouet , quòd in sex libros a erit Epiphaniij opus esse partitum. At id secus se habet. Nam in tres duntaxat libros tribuitur. Libri omnes in tomos septem. Quare illud Augustini singulare, est quod LV II Haeresi , quam Psallianorum vocat, Maffalianorum Epiphanius, subtexit: Proinde ille de octuaginta Hæresibus separatim viginti , quas ante Domini aduentum extitisse , sicut ei visum est, computauit, reliquas post Domini alcenfūm natas sexaginta , breuissimis libris quinque comprehendit , atque omnes in sex libros totius eiusdem sui operis fecit concludi. Tres in Libros Panarium omne diuiditur. Primus Tomos continet tres : quorum in priore viginti illae sunt Christo antiquiores Haerefes. Alter earum, quae post Christum exorta sunt ,tredecim colligit.Totidem postremus. Ac si librorum nomine Tomos Augustinus intelligit , dempto superiore illo, qui viginti ex Haeresibus constat, reliqui sex erunt, non septem. Quare fuerit

illius Operis ,siue Epitomes alia ratio , partitioque necesse est, quod se Augustinus legisse , et imitari voluisse demonstrat.

Bu nedenle ben sık sık Augustinus'a hayran oldum ve onu çok sevdim: O, On Heresies to Quod vult Deum adlı kitabında Epiphanius'tan bahsederken, önsözde onun hakkında şunları söyledi: Kıbrıs Piskoposu olan ve kısa bir süre önce insan işlerinden muaf tutulan Epiphanius da seksen sapkınlıktan söz ederek, hepsini tarihsel anlatımlarla anan ve gerçeğin uğruna hiçbir tartışmaya girmeden yalana karşı mücadele eden altı kitap yazdı. Bu küçük kitaplar gerçekten kısadır ve eğer bunlar tek bir küçük kitaba indirgenseydi, uzunluk bakımından bizimkilerle veya başkalarının kitaplarıyla karşılaştırılamazdı. Eğer ben onun sapkınlıkları zikretmedeki kısalığını taklit edersem, benden bundan daha kısasını isteyemez veya bekleyemezsiniz. Augustinus'un Epiphanius Panarius hakkında yazdığı şey bu mu? Çalışmanın çok kısa olduğunu belirtmek gerekirse; ve eğer tek bir kitaba indirgenseydi, bu kadar orta büyüklükte ve kapsamda olur muydu? Son olarak, bu kitaplarda sapkınlığın basit tarihi dışında, herhangi bir şeyin yanlışlığına karşı herhangi bir muhalefet olmaksızın ele alındığını inkar mı ediyorsunuz? Fakat Epiphanius'un sapkınlıklar üzerine olan kitapları çok zengindir: ve her birine karşı kapsamlı ve doğru bir şekilde argümanlar sunar: Epiphanius tarafından atlanan sonuncusunun aslında kendisi tarafından yapılacağını da söylemez; Augustinus, Sapkınlıklar üzerine yazdığı kitapta veya bir başkasında, her bir sapkınlığa karşı tartışmanın bir yolunu kendisi sunmuştur. Zira o, bütün mezheplerin ve sapıklıkların toplamından başka bir şeyi benimsememiştir. Hayranlığı artıran son şey hangisidir; Dolayısıyla, ilk olarak, Epiphanius'un Panarium'unun ve Augustinus'un sapkınlıklara karşı yazdığı bütün eserlerin henüz yazılılarıyla birlikte yayınlanmamış olması pek de kuşkulu değildir: sadece Epitome'u ve belki de tek tek ciltlerden derlenen aynı Anacephalaeos veya Breviary ile Heresies'in argümanları ve bölümleri yayınlanmıştır. Epifani'nin eserinin altı kitaba bölünecek olması da duygulandırıcıdır. Ama durum böyle değil. Çünkü yalnız üç kitaba ayrılmıştır. Kitapların tamamı yedi cilttir. Dolayısıyla Augustinus'un o tekil özelliği, Mezmurcular, Masalyanlar adını verdiği LVII Sapkınlıklarını ortaya koyan Epiphanius'tur: Buna göre, seksen ayrı sapkınlıktan yirmisini, uygun gördüğü üzere, Rabbin gelişinden önce var olmuş olarak saydı ve geri kalan altmışını, Rabbin göçe çıkışından sonra ortaya çıkanları, beş çok kısa kitapta topladı ve hepsini tüm eserinin altı kitabında sonlandırdı. Panarium'un tamamı üç kitaba ayrılmıştır. Birinci cilt üç tanedir: Bunlardan birincisinde, Hz. İsa'dan daha eski olan yirmi sapkınlık yer alır. Diğerleri ise İsa'dan sonra dirilen on üç kişiyi toplar. Sonuncusu da aynı. Ve eğer Augustinus kitapların adını Tomes olarak anlıyorsa, o zaman Heresies'ten yirmi kitaptan oluşan üsttekini çıkardığında, geriye kalanlar yedi değil, altı olacaktır. Augustinus'un okuduğunu ve taklit etmek istediğini gösterdiği Eser'in veya Özetler'in neden farklı bir nedeni ve bölümü vardı?

C'est pourquoi j'ai souvent été, et j'ai beaucoup admiré, Augustin : qui dans son livre Des hérésies à Quod vult Deum, lorsqu'il mentionne Épiphanie, dit ceci à son sujet dans la préface : Notre Épiphanie, évêque de Chypre, depuis peu exempté des affaires humaines, parlant de quatre-vingts hérésies, a également écrit six livres, commémorant tous avec un récit historique, et combattant sans disputer le mensonge pour la vérité. Ces petits livres sont en effet brefs : et s'ils étaient réduits à un seul petit livre, il ne serait pas comparable en longueur au nôtre, ni à certains livres d'autres. Si j'imité sa brièveté en mentionnant les hérésies, vous n'aurez rien à me demander ni à attendre de plus court. Est-ce là ce qu'écrit Augustin à propos d'Épiphanie Panarius ? Pour affirmer que l'œuvre est très brève ; et, si on le réduisait à un seul livre, serait-il d'une taille et d'une portée aussi modestes ? Enfin, nier

que quoi que ce soit d'autre dans ces livres, en dehors de la simple histoire de l'Hérésie, soit traité sans aucune opposition au mensonge ? Mais les livres d'Épiphane sur les hérésies sont très riches : et il argumente contre chacune d'elles de manière approfondie et précise ; il n'a pas non plus dit que la dernière, qui a été omise par Épiphane, serait effectivement faite par lui ; Augustin lui-même a fourni un moyen de discuter contre chacune des hérésies, soit dans ce livre sur les hérésies, soit dans un autre. Car il n'a embrassé rien d'autre que la somme totale de toutes les sectes et de toutes les erreurs. Quelle dernière chose augmente l'admiration ; Ainsi, tout d'abord, ce n'est pas un léger soupçon que le Panarium d'Épiphane lui-même et l'ouvrage complet d'Augustin contre les hérésies ne semblent pas encore avoir été publiés avec ses écrits : mais seulement son Épitomé, et peut-être le même Anacephalaeos, ou Bréviaire rassemblé à partir des volumes individuels, et les arguments et chapitres des Hérésies. Il est également émouvant que l'œuvre d'Épiphane soit divisée en six livres. Mais ce n'est pas le cas. Car il est divisé en seulement trois livres. Tous les livres sont en sept volumes. Ainsi, cette chose singulière d'Augustin est qu'Épiphane, qui sous-tendait les LVII hérésies, qu'il appelle les Psalliennes, les Masaliennes : En conséquence, des quatre-vingts hérésies distinctes, il en a compté vingt, qui, comme il le jugeait bon, existaient avant la venue du Seigneur, et les soixante restantes, qui sont apparues après l'ascension du Seigneur, il les a incluses dans cinq livres très brefs, et il les a toutes conclues en six livres de l'ensemble de son œuvre. L'ensemble du Panarium est divisé en trois livres. Le premier volume en contient trois : dans le premier se trouvent ces vingt hérésies plus anciennes que le Christ. L'autre rassemble treize de ceux qui sont apparus après le Christ. Le dernier est le même. Et si Augustin entend le nom des livres comme Tomes, alors, en retirant le supérieur, qui consiste en vingt livres des Hérésies, les autres seront six, et non sept. Pourquoi une raison et une division différentes de cet ouvrage, ou Épitomes, étaient-elles nécessaires, dont Augustin démontre qu'il avait lu et qu'il souhaitait imiter.

Sed à minuta illa , et angustae difquifitione ad id redeo ,quod de Panarij commendatione ac fructu disputare coeperam. Nam ad illud, de quo agebatur , Catholicae religionis patrociniū , et hodiernarum euersionem Haeresum opportunitates innumeras, et adiumenta suppeditat. Primū quodde eius autoritate, propter et Scriptoris vetustatem, et illustrem inter Patres dignitatis locum , ne ipsi quidem obrectatores antiquitatis , ac bonorum hostes omnium dubitant. Deinde quod praecipua quaeque decreta fidei, quae opinofissimi homines his temporibus inficiari audent, tam expreis ab illo testimonijs approbantur; quae autem ijs illi contraria defendunt , suos ad authores ; hoc est Haereticos reuocata veteres , tam grauitur, ac crebrò refutantur; ut quem adhuc falsitatis istius non pudeat, communem antè sensum, quam modestiam, verecundiamque perdiderit.

Fakat o dakikadan ve dar tartışmadan, Panarij'in övgüsü ve meyvesi hakkında tartışmaya başladığım konuya geri dönüyorum. Zira tartışılan şeye, yani Katolik dininin himayesine ve bugünkü sapkınlıkların yıkılmasına sayısız imkân ve yardımlar sağlamaktadır. Birincisi, otoritesi, hem yazarın eskiliği hem de Kilise Babaları arasındaki saygın yeri nedeniyle, antik çağın karalayıcıları ve tüm iyi şeylerin düşmanları bile bundan şüphe etmezler. Sonra, bu zamanlarda en inatçı insanların lekelemeye cesaret ettiği bütün temel inanç hükümlerinin, onun bu açık tanıklıklarıyla onaylandığı; Fakat bunların aksini savunanlar, kendi iddialarını yazarlarına havale ederler; Çünkü kadim insanlar, yani sapkınlık, çok ciddi bir şekilde ve sık sık çürütülüyorlar; Öyle ki, bu yalandan hâlâ utanmayan kişi, haya ve utanmazlık karşısında sağduyusunu kaybetmiş olacaktır.

Mais à partir de cette discussion minutieuse et étroite, je reviens à ce que j'avais commencé à discuter à propos de la recommandation et du fruit du Panarij. Car à ce qui était en discussion, le patronage de la religion catholique et le renversement des hérésies actuelles, il fournit d'innombrables occasions et aides. D'abord, à cause de son autorité, à cause à la fois de l'ancienneté de l'écrivain et de sa place illustre et digne parmi les Pères, même les détracteurs de l'antiquité et les ennemis de toutes les bonnes choses n'en doutent pas. Ensuite, que tous les principaux décrets de la foi, que les hommes les plus opiniâtres de nos jours osent souiller, sont approuvés par de tels témoignages exprès de sa part ; Mais ceux qui défendent le contraire, renvoient le leur à leurs auteurs ; C'est parce que les anciens, appelés hérétiques, sont réfutés si sérieusement et si fréquemment ; afin que celui qui n'a pas encore honte de ce mensonge ait perdu le bon sens devant la modestie et l'impudence. Haec de Epiphanio nostro adeò magnificè , splendidè iactata quàm vera sint , planum in singulis Lutheranorum , et Calvinistarum erroribus facerem, si id aut Epistolae breuitas sineret , aut alium, quàm te , (Cardinalis Illustr.) oratio haec à nobis instituta respiceret. Sed id aut alio fortasse loco praestabimus ; aut ad certos hodiernis è Scriptoribus remitteremus , qui in eam partem studiose, ac sanè utiliter incubuerunt. Tibi verò nota magis illa , quàm mihi sunt ; qui quantus vir Epiphanius fuerit , quantumque Panarij istius momentum sit , non aliena commendatione, sed studio ipse tuo, experientiaque didicisti. Ac quicquid hactenus vel de Authoris huius praestantia, vel de Haerescon labe factandarum ratione paulo verbosius explicavi , non id tuâ causâ , neque ut quod abs te discere debeo , hoc te ipse docerem , pertractare volui : Sed ut consilium de hac editione meum expositum tibi , à te probatum , manaret ad ceteros, tuoque iudicio, et auctoritate defenderet. Quam ego praerogativam voluntatis , huic manitipue tuae dignitate ipsa muneris , ac pretio impetrare malui , quam, quae trita, et peruagata Praefationum leges est, ornandis tuis laudibus , ac virtutum tuarum praeconio colligere. Nam apud te de te ut verba faciam, singularis, quae in te est, gravitas , ac modestia non patitur. Neque te ambituuncula ista , et, quod esse iucundissimum omnium acroama dicitur , ornamentorum tuorum , atque insignium praeclatio delectat. Itaque non alio sequebre , ac conciliatore gratiae tuae usus , quam Epiphanio ipso , ad tutelam nominis tui , patrociniumque confugi. Quod ut mihi defuturum non esse confidam ; facit amor imprimis erga literas tuas : tum pietatis, religionisque cognitus omnibus , ac perfectus ardor ; quibus ex ambobus studiis nostrae illae in Epiphanium collatae operae , vigiliaeque proficiscuntur. Faciunt excellentes ingenij artes, virtutisque cetera: quibus Ecclesiae principatum iamdudum publicae omnium vota , ac suffragia dependunt .Facit postremo prolixus tuus in Societatem nostram, ac multis indicijis perfectus , atque exploratus animus : tum nonnullus quoque tenuitati nostrae patefactus iamdiu ad benignitatem tuam aditus , ac receptus. Quorum omnium summam brevissima hac , certissimaque voce complectar : Neque te dignius, quàm quod à me modo defertur , offerri tibi munus posse ; neque digniorem, cui illud offerrem , te vno reperiri potuisse. Vale. Lutetiae Parisiorum , Anno ineunte. MDCXXII, XVIII. Kal. Febr.

Epiphanius'unuz hakkında bu kadar muhteşem ve görkemli bir şekilde övünerek anlatılan bu şeylerin ne kadar doğru olduğunu, Luthercilerin ve Calvinistlerin her birinin hatalarını, ya Mektubun kısalığı buna izin verseydi ya da bizim tarafımızdan başlatılan bu söylev size saygı duysaydı, (Şanlı Kardinal) açıklığa kavuştururdum. Ama belki bunu veya şunu başka bir yerde sunarız; veya kendilerini bu yöne gayretle ve gerçekten de faydalı bir şekilde adanmış bazı çağdaş yazarlara atıfta bulunabiliriz. Ama sen onları benden daha iyi tanıyorsun; Epifanius'un ne büyük bir adam olduğunu, Panarij'in ne kadar önemli bir adam

olduğunu başkalarının tavsiyesiyle değil, kendi çalışmalarınızla ve deneyiminizle öğrendiniz. Ve şimdiye kadar bu Yazarın üstünlüğü veya Sapkınlıkla başa çıkma yöntemi hakkında açıkladığım her şeyi, sizin hatırlarınız için tartışmak veya sizden öğrenmem gerekenleri size öğretmek istemedim: Ama bu baskı hakkında size sunduğum ve sizin onayladığınız tavsiyem, organizatörlere iletilsin ve sizin yargınız ve otoriteniz tarafından savunulsun diye. Hangi ayrıcalığı, sizin iradenizin onuru, elinizin cömertliği ve makamınızın bedeli ile elde etmeyi, Önsözlerinizin yıpranmış ve bitkin hasadını, onları övgülerinizle süsleyerek ve erdemlerinizi ilan ederek toplamaktan daha çok tercih ettim. Zira seninle birlikteyken senden söz etmeye kendime izin veremem, çünkü sende bulunan eşsiz ciddiyet ve tevazu var. Bu küçük ihtiras da seni memnun etmiyor; akrobasi hareketlerinin en hoş olduğu söylenen şey ise, süslerin ve nişanlarınla övünmek. Bundan dolayı, adınızın korunması ve himayesi için, Epifanius'tan başka lütfunuzun koruyucusu ve uzlaştıracısı yoktur. Ondan yoksun kalacağımı ummuyorum; Sizi ayakta tutan şey edebiyata olan sevginizdir: dindarlığınız ve dindarlığınız herkesçe bilinir ve görülür; Epifani dolayısıyla derlediğimiz eserler ve nöbetler bu iki çalışmadan kaynaklanmaktadır. Onlar üstün yeteneklere, sanatlara ve diğer erdemlere sahiptirler: Kamuoyunun istekleri ve herkesin oyu, Kilise'nin üstünlüğünü çoktan taahhüt edecektir. Son olarak, Cemiyetimize olan geniş ilginiz ve birçok belirtilerle incelenip araştırılmış olan zihninizi bunu mümkün kılıyor: o zaman bazıları da, bizim zaafımıza maruz kaldıktan sonra, çoktan yaklaşmış ve nezaketinize mazhar olmuşlardır. Hepsini şu kısa ve en kesin sözde özetleyeceğim: Sana şu anda sunduğum armağandan daha değerli bir armağan verilemez; Ve bunu sana sunmaya senden daha layık birini de bulamadım. Güle güle. Paris, Paris, yılbaşında.

MDCXXII, XVIII. Kal. Şubat.

Ces choses sur notre Épiphanie, si magnifiquement et si magnifiquement vantées quant à leur véracité, je les exposerais clairement dans chacune des erreurs des luthériens et des calvinistes, si la brièveté de l'épître le permettait, ou si ce discours institué par nous vous concernait, (Illustre Cardinal). Mais peut-être présenterons-nous ceci ou cela dans un autre endroit ; ou nous pouvons nous référer à certains écrivains contemporains qui se sont consacrés à cette direction avec soin, et même avec utilité. Mais vous les connaissez mieux que moi ; Vous avez appris quel homme était Épiphanie et quel homme important est Panarij, non pas grâce à la recommandation d'autres personnes, mais grâce à votre propre étude et à votre expérience. Et tout ce que j'ai expliqué jusqu'ici, soit sur l'excellence de cet Auteur, soit sur la méthode de traiter l'Hérésie, je n'ai pas voulu le discuter pour vous, ni pour vous enseigner ce que j'aurais à apprendre de vous : mais pour que mon avis sur cette édition, que je vous ai exposée et approuvée par vous, puisse parvenir aux traiteurs, et être défendu par votre jugement et votre autorité. Prérrogative que j'ai mieux aimé obtenir par la dignité même de votre volonté, par la générosité de votre main et par le prix de votre charge, que de recueillir, ce qui est la moisson usée et lassante des Préfaces, en les ornant de vos louanges et en proclamant vos vertus. Car avec vous, je ne peux me permettre de parler de vous, à cause de la gravité et de la modestie singulières qui sont en vous. Cette petite ambition ne vous plaît pas non plus, et ce qu'on dit être la plus délicieuse de toutes les acrobaties, la vantardise de vos ornements et de vos insignes. C'est pourquoi je n'ai d'autre protecteur et conciliateur de votre grâce qu'Épiphanie lui-même, pour la protection et le patronage de votre nom. Je ne croirai pas que j'en manquerai ; Votre amour pour la littérature est ce qui vous fait vibrer : votre piété et votre ardeur religieuse, connues de tous et visibles ; De ces deux études proviennent nos œuvres et nos veillées, qui ont été rassemblées pour l'Épiphanie. Ils font d'excellents talents, arts et autres vertus : auxquels

les vœux et les votes publics de tous garantiront depuis longtemps la primauté de l'Église. Enfin, votre grand intérêt pour notre Société et votre esprit, examiné et exploré par de nombreux indices, le rendent possible : alors certains aussi, ayant été exposés à notre faiblesse, ont depuis longtemps été approchés et reçus par votre bonté. Je les résumerai toutes dans ce mot bref et très sûr : Aucun don plus digne de toi que celui que je t'offre maintenant ne peut t'être offert ; Et je n'aurais pu trouver personne de plus digne que toi de l'offrir. Au revoir. Paris, Paris, au début de l'année.
MDCXXII, XVIII. Kal. Fév.

Deditissimus
PETAVIVS

DIONYSIVS
SOCIETATIS

IESV PRESBYTER.

KATOLİK VE SAMİMİ OKUYUCUYA.

Cum assiduis eruditorum, ac piorum hominum querelis flagitari iamdudum Epiphanium nostrum intelligam, à quibusdam etiam tarditatem accusari meam, quòd cuius editionis spem ante complures annos ostenderim, ea nondum in lucem tam longo interuallo prodierit ; nonnulla nostra excusatione muniendus ad æquitatem tuam aditus videtur. Erit illa vero perfacilis, si hoc cum animo tuo æstimare volueris, quantum ad id, quod initio præuideram, et ad quod paratus veneram, penf, ac laboris accefferit. Nam cùm primum illud opus amicorum rogatu, et eorum, qui autoritate poterant apud me plurimum, hortatu recepi, vnum illud designabam animo, vt et Græcis diligenter emendatis, et Latina Cornarij interpretatione castigata, annotarem ea breuiter, quibus ad Authoris mentem asse quendam adiuuari non imperiti hominis indulgentia posset. Vt autem Latine interpretarer ipse, ne que constitueram equidem, neque fore necessarium arbitrabar. Hac ego spe, conditioneque cum vltro oneri illi successissem, cumque istud et amicorum prædicatione, et mea quoque denunciatione manasset longius, quàm vt vadimonium honestè possem deserere, mox vbi tractari cœpta res est, plus in ea negotij, quam mihi pollicebar, esse situm animaduerti. Postquam enim Cornarij Latina emendare sum ingressus; periculumque recensendis aliquot paginis feci, ecquid mediocri aliqua tractatione nitescere, ac perpoliri posset, plena non solum fastidij vifa res est; sed etiam molestiæ, et illiberalis cuiusdam operæ, ac laboris. Ita multa tùm demenda, commutanda, interpolanda fuerunt; vt ego tolerabilius esse statuerem, aliam de integro, ac nouam struere, quam alienæ, præsertim barbaræ, insulfæque tectorium inducere. Cessi igitur inuitus, atque hæsitans licet, et in hoc me pistrinum detrudi, compingique sum passus: vt eum Scriptorem, quem castigandum, vt dixi, atque ornandum tantummodo suscepam, Latino in super sermone conuerterem.

Epifaniyus'umuzun uzun zamandır talep edildiğini, bilgili ve dindar kişiler tarafından sürekli şikayet edildiğini ve bazılarının da beni yavaş olmakla suçladığını biliyorum, çünkü birkaç yıl önce yayımlanmasını umduğum eserin bu kadar uzun bir aradan sonra hâlâ gün yüzüne çıkmamış olması; Adaletinize yaklaşımımızı bazı bahanelerimizle savunmak zorunda kalacağız gibi görünüyor. Ama eğer bunu zihninizle, başlangıçta öngördüğüm, bunun için hazırlanıp, düşünüp, emek vererek geldiğim şeyler açısından değerlendirmeye istekli olursanız, bu çok kolay olacaktır. Zira dostlarımin isteği ve üzerimde en büyük otoriteye sahip olanların teşvikiyle bu eseri ilk elime aldığımda, aklımda tek bir niyet vardı: Hem titizlikle düzeltilen Yunancayı, hem de Cornari'nin çevirisiyle cezalandırılan Latinceyi, beceriksiz bir adamın çalışkanlığına bir ölçüde yardımcı olabilecek şeyleri yazarın zihnine kısaca not olarak yazmak. Ama Latince'ye çevirmeye henüz karar vermemiştim, gerekeceğini de düşünmüyordum. Bu umutla ve bu yükün altından kalkmış olmam ve bunun,

arkadaşlarımın vaazları ve kendi suçlamalarım sayesinde, bir icra memuru olarak dürüstçe bırakabileceğimden daha uzun sürmüş olması koşuluyla, mesele ele alınmaya başlandığında, meselenin kendime söz verdiğimden daha fazlası olduğunu keşfettim. Zira Cornarij Latince'nin düzeltilmesine giriştikten sonra; Birkaç sayfayı gözden geçirme riskini göze aldım, acaba biraz vasat bir muameleyle cilalanıp parlatılabilir mi diye, konu sadece yorgunlukla dolu değil; ama aynı zamanda sıkıntıdan ve bazı iş ve emeklerin hoşgörüsüz doğasından da bahsediyor. Böylece pek çok şeyin kaldırılması, değiştirilmesi ve eklenmesi gerekli; Öyle ki, yabancı, özellikle barbar ve küstah bir çatıyı tanıtmaktansa, sıfırdan yeni bir çatı ve yeni bir çatı inşa etmeyi daha hoşgörülle karşılarım. Bu nedenle, istemeyerek de olsa, çekinerek de olsa, kendimi bu fırının içine attım ve kendimin zorlanmasına izin verdim: dediğim gibi, yalnızca cezalandırmayı ve süslemeyi üstlendiğim o Yazarı, Latince bir üst söyleme dönüştürebilmek için.

Je comprends que notre Épiphanie est réclamé depuis longtemps, avec des plaintes constantes de la part d'hommes savants et pieux, et que certains m'accusent aussi d'être lent, parce que la publication dont j'avais exprimé l'espoir il y a plusieurs années n'a pas encore vu le jour après un si long intervalle ; Il semble que nous devions défendre notre approche de votre justice avec certaines de nos excuses. Mais ce sera très facile, si vous voulez bien estimer cela avec votre esprit, en termes de ce que j'avais prévu au début, et pour lequel je m'étais préparé, j'avais pensé et travaillé. Car lorsque j'ai reçu cet ouvrage pour la première fois à la demande d'amis et avec l'encouragement de ceux qui avaient la plus grande autorité sur moi, j'avais une intention en tête, que le grec, diligemment corrigé, et le latin, châtié par la traduction de Cornari, je devrais annoter brièvement les choses par lesquelles l'industrie d'un homme non qualifié pourrait être aidée dans une certaine mesure dans l'esprit de l'auteur. Mais quant à le traduire en latin, je n'avais pas vraiment décidé, et je ne pensais pas que ce serait nécessaire. Avec cet espoir, et à condition que j'aie réussi dans cette tâche, et que cela, par la prédication de mes amis et aussi par ma propre dénonciation, ait duré plus longtemps que je ne pouvais honnêtement abandonner en tant qu'huissier, j'ai bientôt découvert, dès que l'affaire a commencé à être traitée, qu'il y avait plus dans l'affaire que ce que je m'étais promis. Car après que Cornarij eut entrepris la correction du latin ; J'ai pris le risque de relire plusieurs pages, si on pouvait polir et polir avec un traitement médiocre, la matière est pleine non seulement de lassitude ; mais aussi des problèmes et du caractère illibéral de certains travaux et de certains travaux. Ainsi, de nombreuses choses ont dû être supprimées, modifiées et interpolées ; De sorte qu'il me serait plus tolérable d'en construire un autre de toutes pièces, et un nouveau, que d'y introduire un toit étranger, surtout barbare et insolent. Je cédaï donc à contrecœur, et quoique hésitant, et je me jetai dans cette fournaise, et me laissai contraindre, afin de convertir cet écrivain, que, comme je l'ai dit, je n'avais entrepris que de châtier et d'orner, en un super-discours la Est illud profectò genus interpretandorum librorum vtile bonis artibus; et , quòd maior pars Græcè aut omninò nescit, aut non ita fcit, vt ijs ad iumentis carere possit , hæc ætate necellarium. Sed idem tamen non solùm infuaue per lefe; verum etiam, propter fummam hoc tempore obtrectandi impunitatem , ac licentiam , sollicitum , ac lubricum. Quoniam quidem rectè facto , medio cris approbatio ; errato , fine vlla venia , vehemens , et atrox reprehensio proponitur. Id adeo certorum hominum importunitate , et inhumanitate fit: qui cum ipfi fine errore nihil fcribant , neque le à quoquam redargui patiuntur , et hoc ipsum tamen tyrannico sibi iure in cæteros vsurpant. Est autem in Græcis Latinam in linguam transferendis lapsum, ac reprehensionem euitare difficile: propterea quod nemo eft ita necellarijs ad id munus præsidij infructus ; qui aut Græcos omnes authores legerit, aut

immensam vim artium omnium, et materiam, quarum ex scientia efflorescere, ac redundare debet interpretatio, vfu, et memoria comprehendat. Quis est enim, qui diuinas, humanasque disciplinas; qui Theologiæ, Philosophiæ, ac Mathematicum partes omnes; qui Iuris, ac Medicinæ, qui minutasdenique artes vel vnus exhaurire potuerit, vel infinitam vocabulorum, quæ cuique propria sunt, filuam, varietatémque scrutari? Atqui cum illa passim Græcorum monumentis aspersa sunt: tum eorundem incitiam nonnunquam hallucinari interpretem par est, et ab illius artis peritis, contra quam commissum aliquid fuerit, vitia ipsa deprehendi. Sed mutua ista castigatio erroris, et animaduersio maximam affert communibus literis vtilitatem: ac ne eiquidem, qui errauerit, fide hominem natum esse recordetur, odiofa videri, vel iniqua debet. Mouet verò plerisque, atque ab hac publicè commodandi ratione deterret, non reprehensio erroris ipsa, sed insultandi in aliena culpali libido quædam petulans, ac procax: quæ vt cumque vel leuissima in re titubatum erit; si vnus vocalæ vis ac potestas Interpretem fugerit, sic quasi Reip. falus agatur, rem ab honesta contentione ad illiberales rixas, et sordidas, ad fædissimas simultates, atque ad personarum iniurias, contumeliaque transferunt. Hæc igitur ipsa famæ, honorisque proposita dimicatio quietos, et moderatos homines, qui nonnullum tamen in publica sibi commendatione laborum fructum constituunt, defugere operam illam admonet potius, quàm cum acribus, et pugnacibus aduersarijs, et ad quæuis dicenda, audiendaque paratissimis in puerile certamen descendere. Mihi verò, quem ad sublimius quiddam, et diuinius cogitata omnia, consili à que referre, susceptæ vitæ rationes hortantur, atque hæc vanissimorum, et ineptissimorum hominum iudicia contemnere, cur Epiphaniij interpretationem vereretur attingere, causa imprimis ista fuit: quòd cum lentum ac diuturnum fore negotium illud animaduertentem, tantumdem præstantioribus studijs detractum iri temporis cernerem, quantum in eam occupationem esset insumptum. Accedebat ad communem interpretandi molestiam præcipua quædam in illo Scriptore difficultas: quod incompta, et falebrofa est illius oratio, et in qua frequentissimè occurrunt illa, quæ Græci *ἀναπόδιτα*, et *ἀνακάλυψα* nominant: pedestre ac popolare dicendi genus. Quod siue pari sermonis simplicitate consequi volueris, subagreste quiddam exister, ac putidum: cuiusmodi sunt Latina ferè Cornarij, cuius nos vtique similes esse nolumus. Sin ornatum, atque cultum adhibeas; id fine magna sententiarum commutatione obtinere vix possis. Altera causa est, quod iidem illi Epiphaniij libri mendis, ac maculis scatent innumeris: quæ non modò infringunt interpretis conatum, sed ad diuinationes, ac temerarias interdum coniecturas adigunt: dum ne suspensa, ac mutila sententia relinquatur, supplere multa de suo, aut aliter, atque edita sunt, conformare cogitur. In quo vt acutè non pauca, et solerter inueniat, aberret tamen interdum, seque criminationibus istorum, quos dixi, et calumniis obijciat. Vicit nihilominus priuatas rationes bene de te (Catholice lector) deque Ecclesiæ causa merendi studium. Vicit nouæ, iam pridem à me data fides editionis, ac promissi religio. Nam et tua, atque Ecclesiæ communis intererat, opus illud, quod ad diluendas Hæreses à grauissimo, et sanctissimo Patre Græcis est editum, quemlibet potius interpretem habere, quàm Hæreticum: et ad recentis editionis splendorem attinebat, commodiùs aliquanto, minùs certè barbare, et inquinatè loquentem Epiphanium, Latinis auribus non suspecto ab authore committi.

Fakat aynı şey sadece kendi başına uygunsuz değil; aynı zamanda, bu zamandaki büyük cezasızlık ve aşağılama özgürlüğü nedeniyle, kaygılı ve kaypak. Çünkü gerçekten de, doğru yapılan şey için, ılımlı bir şekilde onay verilir; yanlış yapılan şey için, hiçbir af olmaksızın, şiddetli ve iğrenç bir kınama önerilir. Bu, bazı insanların ısrarı ve insanlık dışılığıyla yapılır: kendileri yanlış olmadıklarında, hiçbir şey yazmazlar veya kimsenin kendilerini azarlamasına

izin vermezler ve yine de bu şeyi zorba bir hakla başkalarına gasp ederler. Şimdi, Yunanlıları Latin diline aktarırken kayma ve kınamadan kaçınmak zordur: çünkü hiç kimse, bu valilik görevi için bu kadar zorunlu olarak eğitilmemiştir; ya tüm Yunan yazarlarını okumuştur ya da tüm sanatların muazzam gücünü ve yorumlamanın, kullanımın ve hafızanın gelişip bilgiden taşması gereken malzemeyi kavrayabilmiştir. Çünkü ilahi ve insani disiplinleri kim tüketebilir; Teoloji, Felsefe ve Matematiğin tüm bölümlerini kim kavrayabilirdi; Hukuk ve Tıp'ın en küçük sanatlarını bile kim kavrayabilirdi veya her birine özgü sonsuz sayıda ve çeşitlilikte kelimeyi kim inceleyebilirdi? Fakat bunlar Yunanlıların anıtlarıyla serpiştirilmiştir: o zaman yorumcunun bazen kendi deneyimsizliği tarafından aldatılması ve hataların, bir şeyin işlendiği sanatın uzmanları tarafından tespit edilmesi uygundur. Fakat hatanın ve hasmın bu karşılıklı cezalandırılması, ortak harflere en büyük faydayı getirir: ve hata yapan kişi doğuştan bir insan olarak hatırlanmasın, nefret dolu veya adaletsiz görünmesin diye. Fakat birçok kişiyi harekete geçirir ve onları bu kamusal ödünç verme yolundan, hatayı azarlayarak değil, başkalarına belli bir huysuz ve küstah şehvetle hakaret ederek caydırır: bu, ne kadar hafif olursa olsun, durum böyle olacaktır; Eğer bir kelimenin gücü ve kuvveti yorumlayıcıdan kaçarsa, sanki Cumhuriyet ele alınıyormuş gibi, mesele dürüst çekişmeden hoşgörüsüz kavgalara, iğrenç kavgalara, en iğrenç simulcast'lara ve kişisel yaralanmalara ve hakaretlere aktarılır. Bu nedenle, bu şöhrat ve onurlu önerilen mücadele, sessiz ve ılımlı insanları, yine de kamu övgüsünde emeklerinin bir meyvesi olan, bu işten kaçınmaya, keskin ve kavgacı rakiplerle ve her şeyi söylemeye ve duymaya en hazır olanlarla çocukça bir mücadeleye girmektense uyarıyor. Yaşamın nedenlerinin daha yüce ve ilahi bir şeyi düşünmeyi, öğütlere başvurmaya ve en boş ve aptal insanların yargılarını hor görmeyi üstlendiği Mihiver, Epiphanius'un yorumuna yaklaşımdan korkmamın nedeni öncelikle şuydu: Bu görevin yavaş ve uzun olacağını algıladığım için, bu mesleğe harcanan kadar zamanın daha önemli çalışmalarından alınacağını gördüm. Yorumlamanın yaygın zorluğuna, o yazarın kendine özgü bir zorluğu daha eklendi: Konuşması düzensiz ve neşeliydi ve Yunanlıların *αἰαπόδιτα* ve *αἰακίλυτα* dedikleri kelimeler çok sık geçiyordu: sıradan ve popüler bir konuşma biçimi. Fakat aynı sade konuşmayı takip etmek istiyorsanız, bayağı ve çürümüş bir şey eklemelisiniz: Cornarius'un Latinleri de bunlardandır ve biz kesinlikle onlara benzemek istemiyoruz. Eğer süsleme ve kültür eklemeszeniz; sonunda büyük bir fikir alışverişiyle bunu elde etmeniz pek mümkün olmaz. Bir diğer neden de Epiphanius'un aynı kitaplarının kusurlu ve sayısızca lekelenmiş olmasıdır: bunlar sadece yorumcunun çabasını ihlal etmekle kalmaz, aynı zamanda kehanetlere ve bazen de aceleci varsayımlara yol açar: askıya alınmış ve sakatlanmış bir cümle bırakmazken, kendi cümlelerinden çoğunu eklemek veya yayınlananlara uymak gerekir. Bunda, birçok şeyi keskin ve ustaca bulsa da, yine de bazen hata yapar ve bahsettiğim kişilerin suçlamalarına ve iftiralarına itiraz ederdi. Yine de, özel nedenler, değerli bir çalışma davası için sizin (Katolik okuyucu) ve Kilise'nin üzerinde oldukça baskındı. Benim tarafımdan uzun zaman önce verilen yeni inanç, yayına ve söz verdiğim dine galip geldi. Çünkü hem sizin hem de Kilise'nin ortak çıkarına, Yunanistan'daki en ciddi ve kutsal Baba tarafından sapkınlıkları sulandırmak için yayınlanan bu eserin bir sapkın yerine herhangi bir yorumcusunun olmasıydı: ve yakın zamandaki baskının ihtişamıyla ilgiliydi, biraz daha elverişli, kesinlikle daha az barbarca ve kirli konuşan Epiphanius, yazar tarafından Latin kulaklarına teslim edildiğinden şüphelenilmiyordu.

Habes quæ mihi cauffe tarditatis fuerint: cognosce nunc cætera. Epiphanium tibi damus integra primùm fide ex vetustis codicibus, quoad licuit , castigatum , ac recensitum. Horum princeps Vaticanus fuit : cuius diuersas lectiones Romæ olim à fe collectas R. P: Andreas

Schottus pari vir humanitate, atque eruditione præditus ad me sponte misit. Ex quo permulta sunt à nobis opportune reftituta. Accessit ex Bibliotheca Regis Chrifianiiffimi depromptus alter: quo cum Basileensem ipfi contulimus. Ex amborum autoritate, si quid in contextu ipfo mutatum reperies, fcito effe profectum. Reliqua , quæ ex iudicio emendare facilè potuimus , vtut erant in Basileensi , reliquimus: atque ad oram fere paginarum coniecturam nostram adscripsimus : quædam in Animaduersiones coniecimus. Nam et Animaduersionibus nostris; hoc eft plenioribus notis,ac prope Commentarijs , Epiphanium illustriorem reddidimus. In quibus quantum à me fit elaboratum quantum ex melioribus deriuatum ftudijs, ex reipsa facilius, quàm mea oratione perspicies. Illud quidem prouidendum duximus , vt ne aridæ, ac ieiunæ nimis essent, et variarum lectionum exiles quædam notæ: Sed si quod vberius apud Epiphanium effet argumentum, fi qua paululum insignis quæstio , cuius difficultas cum vtilitate certaret , ea nos pro vfu, captûque nostro liberius ac diffufius tractauimus. Quo in genere multa illic habes de Natalis Chrifii , et Paffionis anno , ac die : de Pafchali menfe : de ludæorum Cyclo : de antiquo Pœnitentiæ ritu : de Sirmienfi , et Ancyrano Concilijs : de nonnullis veteris Ecclesiæ moribus : de Romanorum Imperat. Chronologia; et id genus alijs explicata. Quæ si longiora videbuntur, licet disputationibus ijfce præteritis, quarum iccirco titulum paginarum initijs adscripsimus , eadeligere , quæ ad Epiphanium sine offensione percurrendum necessario præcipienda sunt. Quanquam eiusmodi ferè illa effe cognosces , vt fuperuacanca, aut alieno posita loco videri nequeant. Ita plerumque perplexum, atque anceps est, quod ab Epiphanio proponitur, argumentum, vt ad intelligentiam fui aliquanto etiam plura, quam à nobis sunt allata desideret.

Benim hakkında yavaş davrandığım şeyi elde ettiniz: şimdi gerisini öğrenin. Size Epiphanius'u, mümkün olduğu kadar düzeltilmiş ve gözden geçirilmiş eski kodlardan tam inançla ilk olarak veriyoruz. Bunların prensi Vatikan'dı: Roma'dan çeşitli okumaları, bir zamanlar eşit insanlık ve bilgi sahibi bir adam olan Rev. P. Andreas Schottus tarafından toplanmış, kendi isteğiyle bana gönderilmişti. Bunlardan birçok şey tarafımızdan hemen geri yüklendi. Bir diğeri de Hristiyan Kral'ın Kütüphanesinden geldi: Basileensem'de kendisine danıştık. Her ikisinin yetkisiyle, bağlamın kendisinde bir değişiklik bulursanız, hemen ilerleyin. Basileensem'de olduğu gibi, yargı yoluyla kolayca düzeltebileceğimiz geri kalanını bıraktık: ve neredeyse sayfaların kenarına kendi varsayımımızı yazdık: Animaduersiones'te bazılarını varsaydık. Çünkü bizim Animaduersiones'imizde; Bu, daha tam notlarla ve Yorumlara daha yakın olarak, Epiphanius'u daha seçkin kıldık. Burada, benim tarafımdan ayrıntılı olarak açıklandığı kadar, daha iyi çalışmalardan elde edildiği kadar, konuşmamdan daha kolay göreceksiniz. Bunu sağlamanın gerçekten gerekli olduğunu düşündük, böylece çok kuru ve boş olmasınlar ve çeşitli okumaların bazı notları yetersizdir: Ancak Epiphanius'ta daha kapsamlı bir tartışma varsa, eğer herhangi bir dikkat çekici soru varsa, zorluğu yararlılığıyla rekabet eden, kendi kullanımımız ve anlayışımız için daha özgürce ve geniş bir şekilde ele aldık. Bu türde, Mesih'in doğumu, Tutkunun yılı ve günü hakkında: Paskalya ayı hakkında: Yahudi döngüsü hakkında: eski Tövbe ayini hakkında: Sirmium ve Ancyrano Konseyleri hakkında: eski Kilise'nin bazı gelenekleri hakkında: Roma İmparatorluğu hakkında çok şey var. Kronoloji; ve başkalarına açıklanan tür. Bunlar daha uzun görünüyorsa, burada tartışmaları atlamış olsanız da, başlıklarını burada sayfaların başına eklediğimiz, Epiphanius'a hakaret etmeden reçete edilmesi gerekenleri seçeceğim. Bunların genellikle bu türden olduğunu bileceksiniz, bu yüzden gereksiz olarak görülemezler veya başka bir yere yerleştirilemezler. Epiphanius tarafından öne sürülen argüman o kadar sık kafa karıştırıcı ve şüphelidir ki, anlaşılması için bizim ileri sürdüğümüzden biraz daha fazlasına ihtiyaç duyar.

Illud verò postremo ad Epiphaniij tractationem commodum accessit, vt ,
quoniam longiores singularum Hæresum disputationes sunt, ac perpetuo cursu orationis ,
sine vlla interpolatione , ac distinctione contextæ , certas in partes , ac veluti capita Hæresim
vnamquamque tribueremus : quibus numerales ad oram notas apposuimus. Quæ res non
legentium solùm fastidium subleuabit, sed ad citanda testimonia cumprimis erit expedita.
Nam quoties ex aliqua Epiphaniij Hæresi iauthoritas producit, si illam, vti fit , recognoscere
volueris , tota tibi , quæ nonnunquam est immensa , peruoluenda disputatio est. Nunc notarum
illarum capitumque compendio licet , non tantum qua ex Hæresi locum illum adduxeris , sed
etiam quoto ex Hæresis numero, vel adscribere ipsum , vel adscriptum ab alijs nullo negotio
reperire. Quod si mihi id occurrisset initio , de quo affecto iam opere venit in mentem, etiam
Basileensis editionis paginas ad marginem nostræ huius addidissim: propter eos videlicet
autores , qui cum Epiphaniij locum aliquem proferunt , paginarum eadem ex editione
numerus vtiliter adnotant. Quare istud in alia , si res tulerit, editione faciendum suaferim .

Ancak bu, daha sonra Epiphanius'un tedavisine eklendi, çünkü bireysel sapkınlıkların
tartışmaları daha uzun olduğundan ve söylemin sürekli akışında, herhangi bir kesinti ve
bağlam ayrımı olmaksızın, her sapkınlığa belirli kısımlar ve sanki bölümler atardık: bunlara
kenarlara sayısal notlar ekledik. Bu, yalnızca okuyucuların yorgunluğunu gidermekle
kalmayacak, aynı zamanda tanıklıkları alıntılar için özellikle uygun olacaktır. Çünkü bir
Epiphanius sapkınlığından bir otorite üretildiğinde, eğer bunu tanımak isterseniz, bazen
muazzam olan tüm tartışma okunmaya değerdir. Şimdi, bu notların ve bölümlerin bir özetiyle,
yalnızca o yeri sapkınlıktan eklemek değil, aynı zamanda sapkınlıkların sayısından herhangi
bir sorun yaşamadan onu kendinize atfetmek veya başkalarına atfettiğinizi bulmak da
mümkündür. Ama eğer başlangıçta aklıma gelseydi, aklıma gelen eser hakkında, Basel
baskısının sayfalarını da kenar boşluğumuza eklerdim: yani, Epiphanius'tan herhangi bir
pasajı alıntılardıklarında, aynı baskıdaki sayfa sayısını yararlı bir şekilde belirten yazarlar
yüzünden. Bu nedenle, koşullar izin verirse, bunu başka bir baskıda yapmayı tercih ederdim.

Tu velim (Catholice, ac candide Lector , neque enim pluribus te detineo) ad hanc
Lucubrationem nostram sic accedas, vt intelligas, neque nihil à nobis esse peccatum: et si
quæ in illa commissa deprehenderis , ea pluribus cum bonis : si modo plura mihi bona sunt :
aut æqualibus , paucioribusve compenses: atque his frui, illis veniam tribuas: pro æquitate
tua denique maiora, et vtiliora deinceps à nobis expectes.

Sizden (Katolik ve açık sözlü Okuyucu, çünkü sizi daha fazlasıyla meşgul etmeyeceğim) bu
Lubrasyonumuza, bizim tarafımızdan hiçbir günah olmadığını anlayacak şekilde
yaklaşmanızı rica ediyorum: ve eğer bunlardan herhangi birine yakalanırsanız, bunu daha
fazla iyi şeyle yapın: yeter ki benim için daha fazla iyi şey olsun: ya da bunları eşit veya daha
azıyla telafi edin: ve bunlardan yararlanın, onları affedin: son olarak, adaletiniz için,
gelecekte bizden daha büyük ve daha yararlı şeyler bekleyin.

DE EPIPHANIO VETERVM ELOGIA QVÆDAM. HIERONYMVS LIBRO DE
SCRIPTORIBUS ECCLESIASTICIS.

Bazı eski insanların epifani üzerine sözleri. Jeroni'nin kilise yazarları üzerine kitabı.

EPIPHANIVS Cypri Salaminae Episcopos scripsit aduersum omnes Hæreses libros , et multa alia , quæ ab eruditis propter res , à simplicioribus propter verba lectitantur. Superest vique hodie , et in extrema fenectute varia cudit opera.

Kıbrıs'taki Salamis Piskoposu EPIPHANIVS, tüm sapkınlıklara karşı kitaplar yazmış ve daha birçok kitap yazmıştır; bunlar bilginler tarafından içerikleri için, daha basit insanlar tarafından ise sözleri için okunmaktadır. Bugün hayattadır ve çok yaşlı olmasına rağmen çeşitli eserler kaleme almıştır.

IDEM APOLOGIA SECVNDA CONTRA RVFFINVM.

RUFFINUM'E KARŞI AYNI İKİNCİ ÖZÜR.

Non tibi sufficit pallim contra omnes detractio, nisi specialiter contra beatum , et insignem Ecclesiæ Sacerdotem ityly tui lanceam dirigas? Quis ille, qui velut necessitatem euangelizandi per omnes gentes, et per omnes linguas habet se putat de Origene malè loquendi: qui sex millia librorum eius se legisse, quamplurima fratrum multitudine audiente, se confessus est ?

Kaleminizin mızrağını özellikle Kilise'nin kutsanmış ve seçkin Rahibi'ne yöneltmediğiniz sürece, genel olarak herkesi karalamanız yeterli değil mi? Sanki tüm uluslara ve tüm dillere

25

müjdeyi yayma zorunluluğu varmış gibi, büyük bir kardeş kalabalığının dinlediği altı bin kitabını okuduğunu itiraf eden Origen hakkında kötü konuşmak zorunda olduğunu düşünen kimdir?

Mox.Crimini ei dandum est, quare Græcam, Syram , et Hebræam , et Ægyptiacam linguam, ex parte et Latinam nouerit, etc. Meminit et passim ; ut in Epistola LXI contra Ioannem Hierosol. in Epitaphio Paulae : in vita Hilarionis : et aliis in locis.

Yakında. Yunanca, Süryanice, İbranice, Mısırca ve kısmen Latince vb. bildiği için bir suçla suçlanması gerekir. Bunu her yerde belirtir; Kudüslü Yuhanna'ya karşı 61. Mektup'ta, Pavlus'un Epitafı'nda: Hilarion'un hayatında: ve diğer yerlerde.

AVGVSTINVS LIBRO DE HÆRESIBVS AD QUOD VVLT DEVM.

AUGUSTİNİANLARIN TANRI KELAMINA KARŞI SAPKINLIKLAR KİTABI.

VSQVE istos ergo de Haeresibus opus suum perduxit supradictus Epiphanius Episcopus Cyprius apud Graecos inter magnos habitus , et a multis in Catholicæ fidei fanitate laudatus.

Böylece Rumlar arasında büyük itibar gören ve Katolik inancındaki sağlamlığı nedeniyle birçok kişi tarafından övülen Kıbrıs Piskoposu Epifanius, sapkınlıklar konusundaki çalışmalarını tamamladı.

Caetera quæ de Epiphaniij opere eodem in libro commemorat. Augustinus , in Epistolae Supra à nobis allata , et excusae sunt.

Augustinus'un aynı kitapta, yukarıdaki Mektuplarda Epifanius'un eseri hakkında söylediği diğer şeyler tarafımızdan ortaya çıkarılmış ve açıklanmıştır.

SOZO MENVS LIB. VII , C. XXVI.

SOZO MENVS KİTAP VII, BÖLÜM XXVI.

ΠΕΡΙ δὲ τούτου τὸν χρόνον καὶ Εἰσιπφάνιος τῆς Κυπρίου ἐπισκοπῆς μετ' ἐξουσίας· ἐν ᾧ
μύθῳ τὰ πρὸς τὴν πολιτείαν ἐπίσημον ἐπὶ χρόνῳ ἀπείδειξεν, ἀλλὰ καὶ ὅτι
πρὸς αὐτὸν ζῶντος αὐτοῦ, καὶ μὴ περὶ τὴν αἰῶνα ὁ Θεὸς ἐπιτίλει.

ἐπιτίλει γὰρ, ὁ μὴ ἀποτίει· ἀποτίει, λόγος ἐπὶ τῷ πάθῳ αὐτοῦ· εἰσὶν γὰρ δαίμονες
ἀπελευθερωταί, καὶ ἰατρὸς πᾶσι γίνεται. ὡς δὲ καὶ ζῶν ἐτύχευε πολλὰ θαύματα αὐτοῦ
ἀναγίγναι.

Peridem tempus Epiphanius Metropolitanæ Cypriorum Ecclesiæ præ erat. Quem non modo vitæ institutum , ac præclaræ virtutes insignem reddiderunt: Sed et miracula ipsa, quæ partim viuo adhuc ipso, partim post eius obitum Deus in ipsius honorem edidit. Mortuo enim illo, quod adhuc superflite non contigerat, fama est hodieque Dæmones ad eius sepulcrum fugari , ac nonnullas curationes fieri. Sed et viuenti etiamnum multa prodigia tribuuntur.

Aynı zamanda Epiphanius Kıbrıs Kilisesi'nin Metropolitiydi. Sadece hayatı ve mükemmel erdemleriyle değil, aynı zamanda Tanrı'nın onun şerefine gerçekleştirdiği mucizelerle de öne çıkıyordu, kısmen hayattayken, kısmen de ölümünden sonra. Çünkü henüz başına gelmemiş olan ölümünden sonra, bugün bile iblislerin mezarına kovulduğu ve bazı şifaların sağlandığı söylenir. Fakat hala hayattayken bile, ona birçok mucize atfedilir.

Mentionem eiusdem facit et Socrates Lib. VI,C.X,XI , in historia Chrysostomi. Sozomenus quoque Lib . VIII,C.XIV, et ex illis Nicephorus L. XIII, C.XII. Sed cauendi iidem illi scriptores , dum Epiphanium referunt Anthropomorphitarum initio dogmati inhaerentem, et à Theophilo errorem deductum , eidem propterea fauiffe, atque Origenem damnasse. Fallunt enim, aut falluntur Historici illi Origeni plus aequo dediti , et eam viro sanctissimo , ac doctissimo calumniam aspergunt , quam Catholicis imponere vulgo Origenistae consueuerant; vti nimirum Deum ab illis corporeum , ac membris suis humano more constantem fingi , impudenter assererent. Nam ab omni hac inuidia Epiphanium subleuat Hieronymus Epistola LXI ad Pammachium contra Joannem Hierosol. Vide annales Baron, anno præsertim CCCXCII , et CCCXCIII. Sed et alios deinceps , in quibus Epiphaniij gesta prosequitur. [Meminerunt eius præterea et Nicænæ Synodi secundæ Acta .

Sokrates aynı şeyi Şrysostom tarihindeki VI. Kitap, X. X. XI. yüzyılda da belirtir. Sozomen ayrıca VIII. Kitap, XIV. yüzyılda ve onlardan Niceforus L. XIII, XII. yüzyılda. Fakat aynı yazarların, Epifanius'u Antropomorfiteğin başlangıcında içkin olan dogmaya bağlı olarak adlandırırken ve bu hatayı Theofilus tarafından öğretilmiş olarak gösterirken, bu nedenle onu yanlış bir şekilde suçladıklarına ve Origenes'i kınadıklarına dikkat edin. Çünkü onlar yanılıyorlar veya Origenes'e daha eşit derecede bağlı olan tarihçiler tarafından aldatılıyorlar ve bu en kutsal ve bilgili adama, Origenesçilerin Katoliklere yaygın olarak yüklemeye alışkın olduğu iftirayı yığıyorlar; Tanrı'nın onlar tarafından cismani olarak hayal edildiğini ve uzuvlarında sürekli bir insan doğasına sahip olduğunu utanmadan iddia ediyorlar. Çünkü Jerome, tüm bu kıskançlıktan Pammaşus'a yazdığı LXI. mektupta Kudüslü John'a karşı

EX BIBLIOTHECA PHOTII N. CXXIV.
PHOTII N. CXXIV KÜTÜPHANESİNDEN.

Magnvs ifte, atque admirabilis Epiphanius è Phœnicia oriundus , in magro Eleutheropolitano, parentibus pauperibus, et manibus victum fibi quærentibus, humiliindomo , et cuiusmodi pauperum atque agricolarum effe potest , educatus; fplendore ipfe virtutis claruit, et ad summum piæ religioſæ vitæ faftigium prouectus eft. Nam cum eius parentes in Iudaicæ cultulegis, atque vmbræ perſeueraffent, neque gratiæ lucem afpicere potuiſſent, ipſe leuiffimam occaſionem nactus Chriftianam ad veritatem confugit. Poſt quam enim Cleobius quidam illum equi indomiti , ac contumacis infultu proſtratum, et in femore ſauciatum curauit , atque equus ipſe interfectus eſt: Itatim quidem vario cogitationum æſtu mens illius agitari cœpit: ita vt deinceps erga Legis ſeruitutem non adeo effeſt affectus. Poſtea vero in Lucianum

quendam Monachum incidens, cum cum vidisset à mendico ftipem rogatum , vbi pallium suum largitus effet , vefte de cœlo miſſa protinus indutum, Chriſtianæ religioni nomen dedit, atque ab Epifcopo baptizatus eft. Quæ vero poſtea gesserit, paucis complecti omnia difficile eft . Vnum illud , et quidem neceſſarium , affirmare poſſumus; cum is ætate admodum effet adoleſcens, ſimulatque Chriſti fidem amplexus eft, Monasticæ profeſſionis inſtituto fulcepto, æquales illum ſuos omnes continentia, et aſceticæ vitæ laboribus antecessiſſe. Poſteaquam autem ſummum ad Sacerdotium peruenit, cõfentanea vitæ anteactæ virtutum officiis præ ſe tulit. Etenim cum antea Monaſticam viuendi rationem crebris miraculis, atque ægrotorum plurimorum curationibus exornaffet; fulcepto Pontificatu, præter hæc omnia , ſanam ac ſinceram doctrinam adiungens, etiam ſcriptorum ſuorum copia vniuerſos erudit. Quibus dum intentus eft, multos ab infidelibus et Hæreticis labores pertulit. Poſtremò cùm centum quinque annos, ac menſes prætere à tres explesset, quemadmodum Arcadio Imperatori interroganti reſponderat, ſpiritum Domino reddidit, peregrè, et extra ſedem ſuam : pro eo ac Chryſoſtomus petierat ; quoniam relegationi huius Epiphanius ſubſcripſerat. Viciffim autem Epiphanium reſcripiſſe memorant; neque illum locum eum, in quem deportari iuſſus erat, eſſe viſurum. Iam Synaxis, quæ in illius honorem fit, in ſanctiſſima illius æde celebratur , quæ eſt adſanti Philemonis . Per huius preces, Deus! miferere nobis.

Fenike'de doğan o büyük ve hayranlık uyandıran Epiphanius, Eleutheropolis'te mütevazı bir evde, geçimlerini sağlamaya çalışan yoksul ebeveynlerle birlikte büyüdü ve yoksullar ve çiftçiler arasında bulunabilecek mütevazı bir şekilde yetiştirildi; erdeminin ihtiſamıyla parladı ve dindar bir dini yaſamın en yüksek zirvesine yükseltildi. Çünkü ebeveynleri Yahudi kültüne ve gölgeye devam ettiğinde ve lütfun ışığını göremediğinde, Hristiyan gerçeğine kaçmak için en ufak bir fırsat buldu. Çünkü bundan sonra, asi ve inatçı bir at tarafından yere atılmış ve uyluğundan yaralanmış ve atın kendisi öldürülmüş olan belirli bir Cleobius onu iyileſtirdi: tam o anda zihni çeſitli düşüncelerle çalkalanmaya başladı: öyle ki o andan itibaren Yasa hizmetine o kadar bağılı değildi. Ancak daha sonra, sadaka dilenen bir dilenciği gören Lucian adında bir keşişle karſılaştı, hemen gökten gönderilen bir giysi giydi, Hristiyan dininin adını verdi ve Piskopos tarafından vaftiz edildi. Ancak daha sonra yaptıklarını birkaç kelimeyle özetlemek zor. Bir şeyi, hatta gerekli olanı söyleyebiliriz; oldukça genç yaştayken ve Mesih inancını benimsemiş gibi davrandığında, keşişlik meſleğini kabul ederek, tüm benzerlerini iffet ve çileci bir yaſamın emekleri konusunda geride bıraktı. Ancak rahipliğin en yüksek derecesine ulaştıktan sonra, önceki yaſamına uygun erdem görevlerini üstlendi. Çünkü daha önce manastır yaſam tarzını sık sık gösterdiği mucizelerle ve birçok hastayı iyileſtirmesiyle süslediğinden; **Papalık makamını üstlendikten sonra, tüm bunların yanı sıra sağlam ve samimi öğretilek ekledi ve ayrıca herkesi yazılarının bolluğuyla eğitti.** Bunlara odaklanmışken, kâfirlerden ve sapkınlardan birçok sıkıntıya katlandı. Sonunda, İmparator Arcadius'un sorusunu yanıtladığında, yüz beş yıl üç ayı tamamladığında, ruhunu yurtdışında ve kendi piskoposluğunun dışında Rab'be teslim etti: çünkü o ve Şrysostom dua etmişlerdi; çünkü Epifanius sürgününe imza atmıştı. Ama öte yandan, yazılarında Epifanius'tan bahsediyorlar; sürgün edilmesi emredilen yeri de görmediler. Şimdi, onun şerefine düzenlenen Synaxis, Filemon'un yakınındaki en kutsal tapınağında kutlanıyor. Onun duaları aracılığıyla, ey Tanrım! bize merhamet et.

SWİDALAR.

Επιφάνιος Κωνσταντίας τῆς Κύπρου Ἐπίσκοπος , τῆς πρὸς τῇ Σαλαμῖνος, ἔγραψε
καὶ πᾶσιν τῶν αἰρέσεων λόγους, ἀ' Γαλάτεια λέγονται, καὶ ἔτι ἄλλα· ἀ' τινὰ τῶν ἐκ
τῶν πεπαιδευμένων ἀφ' ἑαυτοῦ πρὸς τὸν ἰδιωτὴν ἀφ' ἑαυτοῦ ῥήματα αἰαγι-
νέσκειται. τὰ δὲ ἐσχατὰ γρηγορεῖ.

Qua totidem ferè verbis ex Hieronymo Sophronius expreffit.

Sophronius'un Jerome'dan aldığı sözlere yakın bir şekilde dile getirdiği görüş.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΓΡΑΦΕΙΣΑ ΕΝ

ΤΩ ΕΝΕΝΗΚΟΣΤΩ ΔΕΥΤΕΡΩ ΕΤΕΙ
ΤΗΣ ΔΙΟΚΛΗΤΙΑΝΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ, ΟΥΑ-
ΛΕΝΤΙΑΝΟΥ, ΚΑΙ ΟΥΑΛΕΝΤΙΣ ἑτοῖς δωδεκάτου, καὶ Γρατιανῶ ἑτοῖς
ὀσδοῦ, πρὸς Ἐπιφάνιον Παλαεστίνον Ἐλευθεροπολίτην, ἡγούμενον
πατέρα μοναστηρίου ἐν τῇ τῆς αὐτῆς Ἐλευθεροπόλεως ὡςιοκίᾳ,
Ἐπίσκοπον ὄντα νυνὶ πόλεως Κωνσταντίας ἐκκλησίας Κύπρου, πα-
τέρα Ἀκακίου, καὶ Παύλου Πρεσβυτέρων, Ἐκκλησιάρχου, τούτου
πατέρα μοναστηρίων μερῶν Καρχηδονίου καὶ Βερρόας τῆς κοίτης
Συρίας, πρὸς τῶν αἰρέσεων πᾶσιν γράψαι, ἐ μὲν ἄλλα ἔτι πολ-
λὰ πρὸς τῶν ἀμειβόμενων, καὶ ὡς εἰπεῖν, αἰατικῶς αὐτὸν εἰς τὴν
τοῦ ἡμεῶν.

EPISTOLA ANNO DIOCLETIANI XCII , VALENTINIANI , ET VALENTIS XII,

DIOCLETIANUS, VALENTINIANUS VE VALENTINUS XII'NİN 92 YILINDAKİ
MEKTUPLARI,

Gratiani VIII , ad Epiphanium Palaestinum Eleutheropolitanum scripta, qui cum olim
Monasterij, quod in Eleutheropolitano agrositum est, pater fuisset, hoc tempore Constantia,
quæ vrbs est Prouincia Cypri, Episcopus est : ab Acacio, et Paulo Presbyteris , et
Archimandritis, hoc est Monasteriorum præpositis , in reigone Carchedonis , et Berœae ,
Cæles Syriae : qua postulant, ut aduersus Haereses scriberet: cum iam à multis insuper
rogatus, ut hoc susciperet , atque, ut ita dicam, coactus fuisset.

Gratian VIII, Eleutheropolita'lı Epiphanius Palaestinus'a yazmıştır. Palaestinus, bir zamanlar
Eleutheropolitan kırsalında bulunan bir manastırın babasıydı ve şu anda Kıbrıs eyaletinde bir
şehir olan Constantia'nın piskoposudur: Rahipler ve başrahipler olan Acacius ve Paulus, yani
Suriye Kaleleri'ndeki Kartaca ve Beroea bölgesindeki manastırların üst düzey yöneticileri
tarafından: burada kendisinden sapkınlıklara karşı yazmasını isterler; çünkü daha önce
birçok kişi tarafından bu işi yapması istenmiş ve deyim yerindeyse zorlanmıştır.

 ΔΩΙ ΚΥΡΙΩ μου καὶ
 τιμιώτατῳ καὶ πόρτῳ δι-
 λαβεστάτῳ πατρὶ Επισκο-
 πῷ Επισκόπῳ , Ακακίῳ
 πρεσβύτερῳ , καὶ Παύλῳ
 πρεσβύτερῳ Αρχιμανδρίτῃ, ἐν Κυρίῳ χαίρειν.
 Ἦρκει μὲν ἡ χάρις τῆς σῆς θεοσεβείας, πα-
 τερ, ἐμπλήσασα πνευματικῶν ῥημάτων, καὶ ἐμ-
 φυτεύσασα τὸν πότον τοῦ εἰς ἡμᾶς πότον, γε-
 γονότα τῆς σῆς ἀλφείας μετ' ἀγαθοῦσιν. Ἄλλ'
 ὅτι τὸν πότον φέρῃ μαθητῶν τῶν Σωτῆρος
 κηρύττει

Domino meo honoratissimo, atque in omnibus religiosissimo patri Epiphanio Episcopo, Acacius , et Paulus Presbyteri, Archimandritæ , in Domino , Salutem .

En saygıdeğer efendime ve her şeyde en dindar olan Peder Epiphanius, Piskopos, Akacius ve Paulus'a, Rahipler, Başrahipler, Rab'de selamlar.

Pietatis quidem tuæ , Pater , aspectus ipse satis esse poterat ; qui nos spiritualibus sermonibus impleuit; ac tam vehemens nobis tui desiderium indidit , postquam tuo semel frui conspectu licuit. Verum quoniam præuia discipuli Christi fama verborum eius , factorum que fragrantiam vbique prædicat, angit nos, et sollicitat, ut illius nos sermonibus, ac sensis explere studeamus.

Gerçekten, dindarlığınızın görüntüsü, Peder, kendi başına yeterli olabilirdi; bizi ruhsal sözlerle dolduran; ve bir kez sizin görüntünüzün tadını çıkarmamıza izin verildikten sonra, bize sizin için böylesine şiddetli bir arzu veren. Fakat Mesih'in öğrencilerinin, her yerde sözlerinin ve eylemlerinin kokusunu vaaz edenlerin üzü bizi işkence ediyor ve kendimizi onun sözleri ve duygularıyla tamamlamaya çalışmamız için bizi teşvik ediyor.

Coram igitur adeuntes par erat eius, quæ in te , perinde atque in Apostolis, est, gratiæ communio ne perfundi. Sed cum iter illud nobis corporis aegritudo , et languor intercluserit , minime ipsi potuimus ad pedes tuos prouoluti spiritalibus sanctisque sermones ex ore tuo manantes audire, ac discere. Hoc enim persuasum habemus; si quidem essemus digni , venientes ad te , et audientes nos, in eo sanctorum vitæ genere, quod arripuimus, confirmatum iri , dummodo extremum illius ac summum mereamur assequi. Quandoquidem igitur aduersa valetudine premimur, pietatem tuam vehementer oramus, ut eorum nobis communionem ne inuideas, quæ in te reuera sunt à Salvatore collata. Etenim non nos ipsi solum; sed et vniuersi, qui audierunt, nouum te Apostolum præconemque confitentur à Christo nobis hac ætate productum , velut alterum quendam Ioannem , ut ea præciperes , quæ ab ijs seruanda sunt, qui se in illud curriculum commiserint. Quamobrem cum Marcellus communis nostrum omnium frater tantæ famæ magnitudine stimulat , ad te pietatis tuæ desiderio traheretur, idemque Monasterio nostro esset adscriptus , hominem nacti , qui longinquitate tanta itineris nostra vice fungeretur, rudem adhuc et tyronem; huic ipsi peccatorum , omnium videlicet nostrum , postulationem ad te Christi discipulum perferendam , paulo eam quidem audacio rem mandauimus. Petitionis porro nostræ summa hæc est , ut quæ nonnullis fratribus dixisti, ea ad nostram institutionem impertiri non graueris. Quod ut tibi homini rusto molestum non erit, ita vobis peccatoribus , si impetrare

potuerimtis, ingentem in Domino lætitiā ac voluptatem adferet. Cum enim spiritalibus tuis sermonibus satiamur , iniquitatum nostrarum onere subleuamur. Ac nomina quidem ipfa , quæ à te sunt Hæresibus imposita, iam audiuius. Nunc vniuersi iulque lectæ dogma perspicue declarari à tua pietate cupimus. Hoc enim commune ex æquo donum est omnibus futurum. Tum illud enixè rogamus , vt pro vniuersis, qui tui desiderio tenentur, qui que illud a te munus expectant , tu , qui iustus es , Dominum preceris. Interim nos in ieiunio , et oratione ad illud obtinendum perficimus; vt frater illenoster benignè à te susceptus , acceptum illud munus ad nos reportet : atque ita Deo , Patri , Filio, ac Spiritui sancto solitas preces offeramus. Omnes nostri fratres valde confidunt , fusi à te pro ipsis precibus fere magnopere confirmatum iri. Oramus te , vt qui diuinam Apostolorum gratia consecutus es, quod petimus ne tribuere cuncteris. Pupilli omnes, qui in Monasterijs degunt, Deum precantur, vt à te spiritale donum illud obtineant. Valere te in Domino , ac lætum assidue degere optamus plurimum : et commissum tibi thronum, in Spiritu sancto, diuinumque tueri munus , donec cam , quæ te manet, coronam in cœlo consoquaris.

Bu nedenle, geldiğimizde, tıpkı Havarilerde olduğu gibi, sizde de olan lütuf birliğinin dökülmemesi uygundu. Fakat o yolculuk bedensel hastalık ve zayıflık tarafından engellendiği için, ağzınızdan akan ruhsal ve kutsal sözleri duymak ve öğrenmek için ayaklarınıza kapanamadık. Çünkü buna ikna olduk; eğer gerçekten layık olsaydık, size gelip bizi dinlersek, en uç ve en yüksek noktasına ulaşmayı hak ettiğimiz sürece, üstlendiğimiz o daha kutsal yaşam türünde onaylanırdık. Bu nedenle, olumsuz sağlık tarafından sıkıştırıldığımızdan, içtenlikle dindarlığınıza dua ediyoruz ki, Kurtarıcı tarafından sizde gerçekten bahşedilenlerin birliğini kıskanmayasınız. Çünkü yalnız biz değiliz; fakat onu duyan herkes, sizin bu çağda Mesih tarafından bizim için başka bir Yuhanna gibi yetiştirilmiş yeni bir Havari ve vaiz olduğunuzu itiraf ediyor, böylece kendilerini bu yola adanmış olanlar tarafından uyulması gereken şeyleri emredebilirsiniz. Bu nedenle, ortak kardeşimiz Marcellus, ününüzün büyüklüğünden dolayı size çekildiğinde ve kendisi Manastırımıza bağlı olduğunda ve yolculuğun büyük mesafesinden dolayı bizim yerimize hareket edecek, ancak eğitimsiz ve deneyimsiz bir adam bulunduğunda; günahkarlar, yani hepimiz, kendisine Mesih'in bir öğrencisi olma iddiasını taşıyacağım ve bu konuyu biraz cüretkarlıkla emrettik. Dileğimizin özü şudur ki, kardeşlerimizden bazılarına söylediklerinizi kurumumuza aktarmakla bizi yükümlü kılmamanız. Bu, sizin için, köylü bir adam için zahmetli olmayacağı gibi, eğer bunu Rab'de elde edebilirsiniz, kötü günahkarlara da büyük bir sevinç ve haz getirecektir. Çünkü sizin ruhsal söylevlerinizle tatmin olduğumuzda, kötülüklerimizin yükünden kurtuluruz. Ve gerçekten de, sapkınlıklara yüklediğiniz isimleri zaten duyduk. Şimdi, tek ve biricik mezhebin dogmasının dindarlığınız tarafından açıkça ilan edilmesini istiyoruz. Çünkü bu ortak ve eşit armağan herkes için olacaktır. O zaman, adil olan sizlerin, sizin arzunuzda tutulan, sizden bu armağanı bekleyen herkes için Rabbe dua etmenizi içtenlikle rica ediyoruz. Bu arada, onu elde etmek için oruç ve duada ısrar ediyoruz; böylece kardeş, sizin tarafınızdan nazikçe kabul edildikten sonra, aldığı armağanı bize geri getirsin: ve bu yüzden her zamanki dualarımızı Tanrı'ya, Baba'ya, Oğul'a ve Kutsal Ruh'a sunalım. Tüm kardeşlerimiz, duaları için sizin tarafınızdan döküldükten sonra, büyük ölçüde teyit edileceklerinden çok emindirler. Havarilerin ilahi lütfunu elde etmiş olan sizler olarak, bize istediğimizi vermemenizi rica ediyoruz. Manastırlarda yaşayan tüm küçükler, sizden o ruhsal armağanı alabilmeleri için Tanrı'ya dua ediyorlar. En çok arzumuz, Rab'de güçlü olmanız ve her zaman sevinç içinde yaşamanızdır. Kutsal Ruh ve ilahi armağanla size emanet edilen tahtı, göklerde kalan tacı elde edinceye kadar korumanızdır.

Η ΑΝΤΙΓΡΑΦΕΙΣΑ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ

ΠΕΡΙ ΑΚΑΚΙΟΝ ΚΑΙ ΠΑΥΛΟΝ ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΥΣ

ὑπὸ αὐτοῦ Ἐπιφανίου, πορὶ τὰ ἑαυτοῦ αὐτὸν γράψαντα, καὶ
τῷ χ' αἵρεσιν γράψαντα αὐτόν.

34

EPIPHANII EPISCOPI EPISTOLA , QVAM AD ACACIVM , ET PAVLVM

PİSKOPOS EPİFANIÜS'UN AKACIÜS VE PAULUS'A YAZDIĞI MEKTUP

Presbyteros ad ea rescripsit, quæ illi de lucubratione illa contra Hæreses significauerant.

Rahiplere, sapkınlıklara karşı yapılan bu dua hakkında kendisine bildirilenleri içeren bir cevap yazdı.

ΚΥΡΙΟΙΣ τιμωτάτις ἀδελ-
φοίς, καὶ συμπορευτέροις Α-
κακίῳ, ἔ Παύλῳ Ἐπιφανίῳ
ἐν κυρίῳ χαίρειν. Προοίμιον,
ἐστ' ὅτι αὐτὸν λαλῶν ἐπὶ γράφῃ, ὡς περὶ δι-
γράφωντες παλαιὸι συγγραφεῖς, ἀφ' οὗ αἱ-
νήματος ὑποφάσιν ἐδίδκυνον πάντες ὑπο-
κειμένης Προφητείας. ὅταν καὶ αὐτοὶ τὰ αὐ-
τῶν κερσημεῖοι γρακτῇ, προοιμαζό-
μεθα ὑμῖν, ἀγαπητοί, τὰ τῆς χ' αἵρεσεων
αἰτήσεως ὑμῶν, ἐν ὀλίγῳ τίτῳ διδάμιν ἀ-
νακατασκευάμενοι. ὅτι γὰρ μέγιστον ὑμῖν
τὰ τῆς οὐνοῦ τῆς αἵρεσεων δόλου, τὸς τῆς
πρὸ αὐτοῦ ἀληθείας πορεύεσθαι ἀνακαλύπτει,
ὡς περὶ τοῦ καὶ δηλητήρια ὄντα, οὗ αὐτοῦ
δὲ ἅμα, ἔ αἰτιόδοτοι ἐφαρμοσμένοι, ἀλε-

Dominis venerabilibus, ac fratribus, et collegis, Acacio et Paulo, Epiphanius in Christo salutem. Quemadmodum antiqui Scriptorum consueuerant in præfationibus ac proloquijs, et inscriptionibus totius operis propositi speciem adumbratione quadam informatam ostendere: ita et nos eodem orationis vñ genere procemium hoc instituiamus, vt, quæ postulatio vestra fuit, eorum, quæ aduersus Hæreses disputanda sunt, summa paucis complectamur. Quoniam enim haereson omnium nomina declaranda vobis hoc in libro suscepimus nec non execranda, etc nefaria illarum flagitia, sic tanquam praesentissima quae dam venena, patefacere volumus, atque his velut antidora quaedam opposcentes, quae vel iis qui morfu petiti sunt, remedio esse possint, vel eos, quibus ne incidant periculum est, praemuniant ac conseruent, honestarum rerum studiosis conscribere: Panarium, siue arculam medicam, ad eorum, qui a serpentibus ici sunt, remedium iure opus illud, ac librum interpretabimur; qui in tres partes diuisus, haereses octaginta complectitur, quæ serpentum; ac reptilium similes sunt.

Saygıdeğer efendilere ve kardeşlere ve meslektaşlarıma, Akacius ve Pavlus'a, Epiphanius'a, Mesih'te selamlar. Tıpkı eski yazarların önsözlerinde ve önsözlerinde ve yazıtlarında, tüm

eserin biçimini belirli bir taslakla bilgilendirerek göstermeye alışkın oldukları gibi: biz de bu önsözü aynı konuşma tarzıyla kurduk, böylece sizin isteğiniz doğrultusunda, sapkınlıklara karşı tartışılacak noktaları kısaca özetleyebiliriz. Çünkü bu kitapta size tüm sapkınlıkların adlarını bildirmeyi ve onları lanetlememeyi, vb., iğrenç suçlarını üstlendiğimizden, onları en mevcut zehirlermiş gibi ifşa etmek ve onlara karşı, ya ısırılanlar için bir çare olabilecek ya da dürüst şeylerin incelenmesinde onlara düşme tehlikesi altında olanları koruyabilecek ve koruyabilecek kesin panzehirler olarak yazmak istiyoruz: Bu eseri ve kitabı, yılanlar tarafından sokulanlar için bir çare olan bir Panarium veya tıbbi kemer olarak yorumlayacağız; üç kısma ayrılan bu kitapta yılan ve sürüngenlere benzeyen seksen kadar sapkınlık bulunmaktadır.

Secundum quas veritatis firmamentum , et falutaris doctrina , fideique formula subiecta est, ac Christisponsa , sancta videlicet ecclesia declarata. Quae cum iam tum ab orbe condito effe cœperit , poste à tamen per Chrifiti Domini incarnationem temporum successionem ante comme moratas omnes hæreses vulgata, atque patefacta, eadémque à nobis in commentarios ex Chrifiti prædicatione relata: ac rursum poft explicatam omnem istarum hæreseon improbitatem, ex Apostolorum disciplina accurato, ac perspicue breui quodam est compendio subiecta; vti ea re illorum recreentur ac reficiantur animi , qui hunc hæreseon percurrendarum laborem susceperint.

Buna göre hakikatin kubbesi, imanın doktrini ve imanın formülü teslim edilir ve Mesih'in eşi, yani kutsal kilise ilan edilir. Zira dünyanın kuruluşundan beri başlamış olduğundan, daha sonra, Rab Mesih'in enkarnasyonu, zamanların ardışıklığında, daha önce bahsedilen tüm sapkınlıklar yayınlanmış ve ortaya konmuştur ve aynı şey bizim tarafımızdan Mesih'in vaazından yorumlarda anlatılmıştır: ve yine, bu sapkınlıkların tüm olasılık dışılığı açıklandıktan sonra, Havarilerin disiplininden belirli bir kısa ve net özete teslim edilir; böylece bu yolla bu sapkınlığı yenme işini üstlenenlerin zihinleri tazelenebilir.

I. Porrò vos omnes , honestarum rerum ftudiosi lectores, rogatos volumus, ve et proemium ipsum, et insequentium hæreseon ex positionem, ac veritatis professionem, et doctrinam , ac sanctae , et Catholicæ Ecclesiæ fidem à nobis expreffam percurrentes , condonare velitis , vtpote hominibus, et ita potissimum affectis, vt cum labore , ac diuino zelo pietatis partes propugnare conemur: illud, inquam, ignoscatis, si quid paulo amplius, ac præstantius ad sanctissimi et omni veneratione dignissimi patrocini nominis vsurpare diuinis freti viribus auli fuerimus; id ipsum concedente Deo; quandoquidem ea, quæ facultatem nostram superant, inquirimus .Nam et pro veritate oratio ista ; et pro pietate lucubratio suscipitur. Ad hæc veheméter à vobis poftulo, vt si quid forte reperiatis (quaquam non illud adeo moris est nobis , vellicare quempiam , aut in eum dicta iacere) verum fi pro ardentissimo noftro aduersus Hæreses ftudio, et vt Lectores ab ijs deterreamus , concitatus aliquid dixerimus: vt puta si imptores, circulatores, aut miseros appellemus, id velitis ignoscere. Nam et ipsa certaminis, ac disputationis necessitas eiusmodi laborem nobis imposuit; quo ab illis lectores auocarentur; vtique illorum functiones myfteria ac dogmata ab instituto noftro aliena effe , atque interdicta confaret: atque vt ex oratione ipsa, et acumine disputationis libertatis ingenuae specimen ederemus: tum vt denique maiori illa verborum asperitate aliquos saltem ab illorum contagione reuocare possimus.

I. Ayrıca, dürüst şeylerin çalışkan okuyucuları olan sizlerden, hem önsözü hem de kutsal ve Katolik Kilise'nin konumundan, hakikat ikrarından, doktrininden ve inancından kaynaklanan

sapkınlığı affetmenizi rica ediyoruz; sanki insanlara ve özellikle etkilenenlere, dindarlığın parçalarını savunmak için emek ve ilahi şevkle çabalamak için açıkça içinden geçtiğimiz gibi: Diyorum ki, en kutsal ve en çok hürmete layık olanın himayesi için, ilahi güçlere güvenerek biraz daha fazla ve daha belirgin bir şekilde bir şeyi gasp etmeye cesaret ettiysek, affedin; Tanrı da aynısını bahşetsin; çünkü biz yeteneğimizi aşan şeyleri arıyoruz. Çünkü hem bu konuşma hakikat uğrunadır; hem de tefekkür dindarlık uğruna üstlenilmiştir. Bunu içtenlikle sizden rica ediyorum, eğer bir şey bulursanız (her ne kadar herhangi birini seçmek veya ona laf atmak bizim adetimiz olmasa da), ancak sapkınlıklara karşı en ateşli çalışmamız için ve okuyucuları onlardan caydırmak için, daha heyecanlı bir şey söylersek: örneğin, onlara sahtekâr, dolandırıcı veya cimri dersek, bunu affedersiniz. Çünkü hem mücadelenin hem de tartışmanın zorunluluğu bize böyle bir emek yükledi; okuyucular onlardan uzaklaştırılabilir; işlevleri, gizemleri ve dogmaları kurumumuza yabancı ve yasaklanmış gibi gösterilebilir; ve konuşmanın kendisinden ve tartışmanın keskinliğinden özgür ve açık sözlü konuşmaya bir örnek verebilelim: ve son olarak, kelimelerin daha sert olmasıyla, en azından buluşıcılıklarından bazılarını hatırlayabilelim.

II . Quæ quidem omnia hoc in opere comprehensa tribus libris explicantur, primo, secundo , ac tertio, Ijdem porro libri septem in Tomos distributi sūt: quorum singuli certum hærefeon ac schismatum numerum continent. Quæ simul collecta LXXX conficiunt. Quorum appellationes hæ sunt ac dogmata. I Barbarismus: II Scythismus. III Hellenismus . IV Iudaismus. V Samaritismus. Ab ijs deinceps reliquæ sectæ profluxerunt. Nam ante Christi Saluatoris aduentum post Barbaram et Scythicam superstitionem, è Græca istæ prodierunt. VI Pythagoreorum, qui et Peripatetici, authore diuisionis Aristotele. VII Platoniorum : VIII Stoicorum. IX Epicureorum. Tū Samaritana facta , quæ ex Iudaica pullulauit. Ea porro quatuor in factiones abiit. X Gorthenorum, XI Sebuæorum , XII Effenorum, XIII Dositheorum. Sequitur Iudaismus, de quo dictum est, qui propriam ab Abraamo figuram, ac notam accepit. Deinde per Moylis legem collatus ab Iuda Iacobi filio, qui Israel appellatus est, per Daudem populi istius ex eadem illa tribu regem, Iudaismi appellationem obtinuit. Ab hoc septem hæ prodierunt hæreses . XIV Scribarum, XV Phariseorum , XVI Sadduceorum , XVII Hemerobaptistarum. XVIII Osseorum, XIX Nasaraeorum. XX Herodianorum.

II. Bu eserde yer alan her şey üç kitaba bölünmüştür: birinci, ikinci ve üçüncü. Aynı kitaplar ayrıca yedi cilde bölünmüştür: her biri belirli sayıda sapkınlık ve mezhep içerir. Bunlar bir araya getirildiğinde seksen eder. Bunların adları ve dogmaları şunlardır. I. Barbarlık: II. İskitlik. III. Helenizm. IV. Yahudilik. V. Samirilik. **Bunlardan sonra kalan mezhepler ortaya çıkmıştır. Çünkü Kurtarıcı İsa'nın gelişinden önce, Barbar ve İskit batıl inançlarından sonra, bunlar Yunanistan'dan çıkmıştır.** VI. Aristoteles bölünmesinin yazarı olan Peripatetikler olan Pisagorcular. VII. Platoncular: VIII. Stoacılar. IX. Epikürcüler. Yahudi mezhebinden doğan Samiri mezhebi. Daha sonra dört hizbe ayrılmıştır. X. Gorthenians, XI. Sebuians, XII. Esseniler, XIII. Dositheanlar. Yahudilik, söylendiğine göre, kendi figürünü ve işaretini İbrahim'den alan Yahudilik takip eder. Sonra, Yakup'un oğlu Yehuda tarafından verilen Musa yasası aracılığıyla, İsrail olarak adlandırılan, aynı kabileden olan o halkın kralı Davut aracılığıyla, Yahudilik adını elde etti. Bu yedi sapkınlıktan ortaya çıktı. XIV Yazıcılar, XV Ferisiler, XVI Sadukiler, XVII Hemerobaptistler. XVIII Osseanlar, XIX Nasiralılar. XX Hirodesliler.

Secundum has sectas successione temporum Domini nostri Iesu Christi Incarnatio toti orbi salutaris illuxit, et cum hac Euangelij doctrina , cælestique regni prædicatio . Qui quidem

unicus est fons salutis , et Catholicæ Apostolicæ que Ecclesiæ vera fides. Aqua infuentes omnes sectæ, quæ folum Christi nomen, non fidem præserunt , amputatæ sunt, et auulfae . I Simoniani, II Menandriani, III Saturniliani, IV Basilidiani ; V Nicolaitæ. VI Gnostici, qui et Stratiotici, et Phibionitæ à quibusdam Secundiani; ab alijs Socratita, vel Zacchæi, ab alijs verò Coddiani appellantur, ac Borboriani, vel Barbelita; VII Carpocratitæ. VIII Cerinthiani, qui et Merinthiani; IX Nazoræ, X Ebionæi, XI Valentini. XII Secundiani. Quibus accedit Epiphanes , et Sidorus. XIII Ptolemæi , XIV Marcosij ; XV. Colorbasij , XVI Heracleonitæ.

Bu mezheplere göre, zamanların ardışıklığında, Rabbimiz İsa Mesih'in kurtarıcı Enkarnasyonu tüm dünyaya parladı ve bununla birlikte İncil doktrini ve göksel krallığın vaazı. Gerçekten de kurtuluşun tek kaynağı ve Katolik ve Apostolik Kilise'nin gerçek inancıdır. Suyu takip eden ve Mesih'in adını vaaz etmeyen bütün mezhepler kesildi ve yok edildi.

1. Simonianlar,
2. Menandrianlar,
3. Saturnilians,
4. Basilidianlar;
5. Nicolaitanlar.
6. Gnostikler, aynı zamanda Stratiotics ve Phibionitler ve bazıları tarafından Secundianlar; diğerleri tarafından Sokrates veya Zacchæan, diğerleri tarafından Coddianlar ve Borborianlar veya Barbelitler olarak adlandırılırlar;
7. Karpokratitler.
8. Cerinthians, aynı zamanda Merinthians;
9. Nazoreans,
10. Ebioneans,
11. Valentinianlar.
12. Secundianlar. Bunlara Epiphanes ve Sidorus da eklenir.
13. Ptolemæis,
14. Marcosianlar;
15. Colorbasians,
16. Heracleonitler.
- XVII Ophitæ,
- XVIII Caiani;
- XIX Sethiani .
- XX Archontici.
- XXI Cerdoniastæ,
- XXII Marciones ,
- XXIII Lucianistæ,
- XXIV Appelleiani ,
- XXV Seueriani,
- XXVI Tatiani ,
- XXVII Encratitæ ,
- XXVIII Cataphryges qui et Montanistæ et Tascodrugitæ , qui et ipsi diuisi sunt,
- XXIX Pepuziani, qui et Priscilliani , ac Quintiliani. Quibus adiunguntur , Artotyritæ ,
- XXX Tefarescae decatitæ , qui Paschatis celebritati vnam quotannis diem præsinunt:
- XXXI Alogi qui Euangelium, et Apocalypfin Ioannis rejiciunt,
- XXXII Adamiani,
- XXXIII Sampsæi, qui et Helcesæi,
- XXXIV Theodotiani,

XXXV Melchisedeciani,
XXXVI Bardesianistae ,
XXXVII Noëtiani,
XXXVIII Valesij ,
XXXIX Cathari , qui et Nouatiani,
XL Angelici ,
XLI Apostoici , qui et Apotactici ,
XLII Sabelliani ,
XLIII Origeniftæ fœditatis auctores ,
XLIV Origeniftæ , ab Origene , qui etia Adamantius appellatur .
XLV Pauli Samofatenfis ,
XLVI Manichæi , qui et Acuanita,
XLVII Hieracitæ ,
XLVIII Meletiani , quiin Ægypto fchisma conflarunt:
XLIX Ariani qui et Ariomani
LII Marcelliani ,
LIII Semiariani ,
LIV Pneumatomachi siue Macedoniani , et Eleugij discipuli quiin fanctum Dei Spiritum
contumeliosi sunt ,
LV Aeriani ,
LVI Aëtiani, qui et Anomei , quibus adiungitur Eunomius,
LVII Dimæritæ, qui perfectam Chrifti Incarnationem minimè confitentur, qui et Apollinaristæ
nominantur.
LVIII eorum, qui Mariam femper virginem, postquam Saluatorem genuit, cum Iosepho
consueuisse dicunt, quos Antidicomarianitas appellamus.
LIX eorum, qui in nomen eiusdem Mariæ collyridem offerunt , et Collyridiani vocantur.
LX Maffaliani , ad quos adiunguntur Martyriani, e Gentilium secta, et Euphemitæ, ac Satanici.

XVII

Ophites,

XVIII Caiani;

XIX Sethianlar.

XX Archontics.

XXI Cerdoniapi,

XXII Marciones,

XXIII Lucianis,

XXIV Appelleans,

XXV Severianlar,

XXVI Tatianlar,

XXVII Encratites,

XXV Montanistler ve Tascodrugos olan ve aynı zamanda bölünmüş olan Cataphryges,

XXIX Priscillianlar olan Pepuzianlar ve Quintilianlar. Bunlara, Paskalya'yı kutlamak için her
yıl bir gün ayıran Artotiritler,

30 Selanikliler, İncil'i ve Yuhanna'nın Apokalips'ini reddeden

31 Alogian,

32 Adamian, aynı zamanda Helkesian olan

33 Sampsian,

34 Theodotian,

- 35 Melkizedekian,
- 36 Bardesianist,
- 37 Noëtian,
- 38 Valesian, aynı zamanda Nouatian olan
- 39 Kathar,
- 40 Angelician, aynı zamanda Apotaktikan olan
- 41 Apostoici,
- 42 Sabellian,
- 43 Origenist, davanın yazarları,
- 44 Origenist, bu nedenle Adamantius olarak anılır.
- 45 Samoatlı Pavlus,
- 46 Maniheistler, aynı zamanda Akuanitlerdir,
- 47 Hiyerasitler,
- 48 Mısır'da bir şizm olan Meletililer:
- 49 Ariuşçular, aynı zamanda Ariuşçulardır,
- 52 Marcellianlar,
- 53 Semiaryanlar,
- 54 Pneumatomachis veya Makedonyalılar ve Tanrı'nın Kutsal Ruhunu küçümseyen Eleugia öğrencileri,
- 55 Aerianlar,
- 56 Aetianlar, aynı zamanda Anomeilerdir, bunlara Eunomius da eklenir,
- 57 Mesih'in mükemmel Enkarnasyonunu kabul etmeyen Dimaeritliler, ayrıca Apollinaristler olarak da adlandırılırlar.
- 58 Meryem'in, her zaman bakire olarak, Kurtarıcıyı doğurduktan sonra, Antidicomarianizm adını verdiğimiz Yusuf'la evlendiğini söyleyenler.
- 59 Aynı Meryem adına pasta sunan ve Kolliridians olarak adlandırılanlar. Altmış Masalyan, bunlara Gentiller mezhebinden Şehitler, Euphemitler ve Satanistler de eklenmiştir.

Nunc repetita narratione , et in singulos libros distributis hæresibus , hoc in breui compendio declarabo quoniam ex illis hæresibus in priore libro, quot in secundo ac tertio contineantur. Tùm in reliquis omnibus cæterorum librorum tomis quot vnique hæreses attributæ sunt . Harum itaque omnium feries est eiusmodi. In primo libro tomis tres sunt , hæreses XLVI suis nominibus conceptæ. Barbarismus videlicet , ac Scythismus : Hellenismus , Iudaismus , ac Samaritismus. In secundo libro tomis duo sunt, hæreses XXII. In tertio libro tomis duo , hæreses XI. In prioris itaque libri tomo primo hæreses XX sunt , Barbarismus , Scythismus , Græcismus , Iudaismus. Græcorum porrò discrimina ista sunt: Pythagorei, siue Peripatetici, Stoici, Epicurei , Samaritica hæresis , quæ à Iudaismo manauit. Samaritani quatuor in partes tribuuntur , Gorthenos , Sebuxos , Effenios , Dofitheos. Iudæorum hæreses septem: Scribæ , Pharisei , Sadduczi , Hemerobaptiste , Ossæi , Nassaræi , Herodiani. In secundo tomo libri primi hæreses XIII sunt : Simoniani , Menandriani, Saturniliani, Basilidiani, Nicolaitæ , Gnostici, qui et Stratiotici , ac Phibionitæ ; ab aliis verò Secundiani , ab alijs Zacchæi , nec non Coddiani , et Borboritæ ac Barbelitæ dicuntur, Carpocratitæ, Cerinthiani, qui et Merinthiani , Nazoræi, Ebionæi, Valentini , Secundiani : quibus accedunt Epiphanes et Isidorus , Ptolemaei.

Şimdi anlatımı tekrarladıktan ve sapkınlıkları ayrı kitaplara böldükten sonra, bu kısa özetle bu sapkınlıklardan kaç tanesinin birinci kitapta, kaç tanesinin ikinci ve üçüncü kitapta yer aldığını bildireceğim. Sonra diğer kitapların kalan tüm ciltlerinde her birine kaç sapkınlık

atfedildiğini bildireceğim. Dolayısıyla, bunların hepsinin serisi bu türdendir. Birinci kitapta üç cilt vardır, sapkınlıklar 46 kendi adlarıyla tasarlanmıştır. **Barbarlık, yani İskitlik: Helenizm, Yahudilik ve Samirilik.** İkinci kitapta iki cilt vardır, sapkınlıklar 22. Üçüncü kitapta iki cilt vardır, sapkınlıklar 11. Birinci kitabın birinci cildinde yirmi sapkınlık vardır, Barbarlık, İskitlik, Yunanlılık, Yahudilik. Ayrıca, Yunanlıların ayrımları şunlardır: Pisagorcular veya Peripatetikler, Stoacılar, Epikürcüler, Yahudilikten gelen Samiri sapkınlığı. Samiriler dört bölüme ayrılır: Gortheni, Sebux, Esseniler, Dositheanlar. Yahudilerin sapkınlıkları yedidir: Yazıcılar, Ferisiler, Sadukiler, Hemerobaptistler, Ossianlar, Nasıralılar, Hirodesçiler. Birinci kitabın ikinci cildinde on üç sapkınlık vardır: Simonianlar, Menandrianlar, Satürniler, Basilidianlar, Nikolaitanlar, Gnostikler, aynı zamanda Stratiotikler ve Phibionitler; Başkaları bunlara Sekundianlar, başkaları onlara Zakkay, ayrıca Koddianlar, Borboryalılar ve Barbelitler, Karpokratyalılar, Kerintliler, ayrıca Merintliler, Nasıralılar, Ebionlular, Valentinliler, Sekundianlar adını verdiler: bunlara Epifanes ve İsidoros, Ptolemaioslar da eklendi.

In tertio autem tomo prioris libri hærefes itidem XIII sunt. Marcolij , Colorbasij , Heracleonitæ , Ophitæ , Caiani , Sethiani , Archontici , Cerdoniani, Marciones , Lucianistæ, Apelleiani, Sueriani, Tatiani. Haec est summa tomorum trium primi libri. Secundi vero libri tomi duo sunt , cuius in priore tomo, qui quartus est, fi tomos deinceps ab initio numeres , Hærefes XVIII continentur hoc modo. Encratitæ , Cataphryges , qui et Montanistæ , ac Tascodrugitæ , Pepuziani , qui et Quintiliani, quibus adiunguntur Artotyritæ, Teflarefcae decatitæ, qui Pascha in eandem anni diem coniungunt : Alogi , qui et Euangelium et Apocalypsin Ioannis repudiant , Adamiani , Sampsæi , qui et Helcesæi , Theodotiani , Melchisedeciani , Bardesianistæ , Noëtiani , Valesij , Cathari , Angelici , Apostolici , qui etiam Apotactici , quibus annexi sunt Saccophori , Sabelliani , Origenistæ fœditatis auctores , Origenistæ ab Origene Adamantio. In secundo autem tomo eiusdem libri , qui priore illa numerandi ratione quintus est , hæreses quinque sunt: Pauli Samofatenfis, Manichæi , qui et Acuanitæ , Hieracitæ, Meletiani , qui in Ægypto Ichilma fecerunt : Ariani. Atque hæc est tomorum libri secundi summa. Similiter et in tertio libro tomi duo sunt. In primo tomo tertii libri, sexto autem eo, quem diximus, ordine , hæreses VII sunt : Audiani, Photiniani, Marcelliani, Semiariani , Pneumatomachi , qui Spiritui sancto contumeliosè detrahunt, Aëriani , Aëtiani , ab Aëtio Anomæo ; quibus accedit et Eunomius Anomœus. In secundo vero tomo eiusdem tertij libri , septimo autem ex divisione illa, quam diximus , quique Operis totius postremus est , hæreses quatuor sunt : Dimæritæ, qui non perfectam Christi incarnationem confitentur , qui etiam Apollinaristæ nominantur : Tûm qui sanctam Mariam semper Virginem , postquam Salvatorem genuit , cum Iosepho consuevisse dicunt , quos Antidicomarianitas nominamus : et qui in nomen eiusdem Mariæ collyridas offerunt, qui vocantur Collyridiani , Maffaliani. Quibus adiuncta postremo est Catholicæ fidei , ac veritatis compendiaria defensio. In qua Sancta , Catholica , et Apostolica Ecclesia consistit. Eiusmodi est summa comprehensio , ac totius operis adversus octoginta hæreses inscriptio, cum unica ac singulari defensione veritatis, hoc est unius Ecclesiæ , atque Catholicæ. Quod opus distributum in partes tres , tomos septem complectitur. Nunc aliam deinceps tomi prioris libri summam, ac compendium instituamus, quo quidem in libro viginti hæreses continentur. Imprimis enim hærescon omnium matres , ac primariæ appellationes , à quibus cæteræ dimanarunt , sunt eiusmodi: Primus est Barbarissimus, qui per seipsum ab Adamo ad decem generationes et Noëmi tempora perseveravit. Qui barbarissimus propterea dicitur quod vetustissimi illi mortaliū neque certum aliquem auctorem habebant , nec inter se contentiebant ; sed unusquisque pro sua voluntate vitam instituebat , ac pro lege suam quicquid nutum atque arbitrium sibi proponebat. II. Scythissimus à Noëmi temporibus ad usque turris et Babylonis exædificationem

, ac post turrim paucis adhuc annis obtinuit , hoc est vsque ad Phalec , et Rhagau , qui ad Europam transeuntes in Scythiam, ac nationes eiusmodi penetrarunt ab Thare temporibus et ultra , à quo Thraces oriundi sunt.

Birinci kitabın üçüncü cildinde de on üç sapkınlık vardır. Marconeseler, Colorbasianlar, Heracleonitler, Ofitler, Caianiler, Sethianlar, Arhontisyenler, Cerdonianlar, Marcionlar, Lucianistler, Apelleanlar, Suerianlar ve Tatianlar. Bu, birinci kitabın üç cildinin toplamıdır. İkinci kitabın iki cildi vardır, bunlardan dördüncü olan birinci ciltte, ciltleri baştan itibaren ardışık olarak sayarsanız, bu şekilde on sekiz sapkınlık yer almaktadır. Enkratitler, Katafrigyalılar, ki bunlar aynı zamanda Montanistlerdir, ve Tascodrugitler, Pepuzianlar, ki bunlar aynı zamanda Quintilianlardır, bunlara Artotiritler, Tesares'in Dekatisi eklenir; bunlar Paskalya'yı yılın birinci gününe koyarlar; hem İncil'i hem de Yuhanna'nın Apokalips'ini reddeden Alogianlar, Adamianlar, Sampsianlar, ki bunlar aynı zamanda Helkesianlardır, Theodotianlar, Melkizedekianlar, Bardesianlar, Noetianlar, Valesianlar, Katharlar, Angelikler, Apostolikler, ki bunlar aynı zamanda Apotacticslerdir, bunlara Sakkoforianlar, Sabellianlar, Origenistler, kan davasının yazarları, Origen Adamantius'tan gelen Origenistler eklenir. Aynı kitabın ikinci cildinde, yani önceki numaralandırmaya göre beşinci ciltte beş sapkınlık vardır: Samoslu Pavlus, Akuanitleri de yapan Maniheistler, Hiyerakitler, Mısır'daki şizmi yapan Meletililer: Ariuşçular. Ve bu ikinci kitabın ciltlerinin toplamıdır. Benzer şekilde, üçüncü kitapta iki cilt vardır. Üçüncü kitabın birinci cildinde, bahsettiğimiz sırayla altıncı ciltte yedi sapkınlık vardır: Audianlar, Photinians, Marcellians, Semiarians, Pneumatomaşianlar, Kutsal Ruh'a hakaret edenler, Aerianlar, Aetius Anomoeus'tan Aetianlar; bunlara Eunomius Anomoeus da eklenmiştir. Aynı üçüncü kitabın ikinci cildinde ve tüm Eserin sonuncusu olan, bahsettiğimiz bölümden itibaren yedinci ciltte dört sapkınlık vardır: Mesih'in mükemmel enkarnasyonunu kabul etmeyen, aynı zamanda Apollinaritler olarak da adlandırılan Dimaeritler; Kurtarıcıya gebe kaldıktan sonra, her zaman Bakire olan kutsal Meryem'in, Antidicomarianism adını verdiğimiz Yusuf'a alıştığını söyleyenler; ve aynı Meryem adına kekler sunan, Collyridians, Masalians olarak adlandırılanlar. Bunlara son olarak Katolik inancının ve gerçeğinin özlü bir savunması eklenir. Kutsal, Katolik ve Apostolik Kilise bunlardan oluşur. İşte bu, en üstün kavrayış ve seksen sapkınlığa karşı yazılmış tüm eserin, gerçeğin, yani tek Kilise'nin ve Katolikliğin tek ve eşsiz bir savunmasıyla yazılmış halidir. Üç bölüme ayrılmış bu eser yedi ciltten oluşmaktadır. Şimdi, kitabın ilk cildinin bir başka özetine ve derlemesine geçeceğiz; kitapta gerçekten de yirmi sapkınlık yer almaktadır. Çünkü ilk sapkınlıklar, hepsinin anası ve diğerlerinin türediği birincil adlar bu türdendir: İlki, Adem'den on nesile ve Nuh zamanına kadar kendiliğinden devam eden Barbarlık'tır. Bu barbarlığa bu ad verilmesinin nedeni, o en eski ölümlülerin ne belirli bir yaratıcısı olması ne de kendi aralarında anlaşmalarıydı; her biri kendi iradesine göre yaşam kurmuş ve her biri kendi iradesini ve seçimini kendisi için bir yasa olarak önermiştir. II. İskitlik, Nuh'tan başlayarak kule ve Babil'in inşasına kadar varlığını sürdürdü ve kuleden sonra birkaç yıl daha, yani Avrupa'ya geçerek İskit topraklarına giren Phalek ve Rhagaus zamanına kadar varlığını sürdürdü ve bu türden uluslar Thare ve ötesinden başlayarak Trakyalıların kökenini oluşturdular. ¹

¹ Thare yani Trak, Truvalıların İskit olduklarını belirtmektedir. Suetenos Romalıların, Truvalıların torunları olduğunu yazar, ve Urfalı Mateos Turuvalılarla Türklerin kardeşi olduklarını yazar.

III . Hellenifmus cœpit à Seruchi temporibus. Vnde Idolorum cultus initium habuit. Cumque tunc temporis falsa quique superstitione duceretur, deinceps ciuiliorem ad vsum , et ad certas leges , simulacrorúmque ritus homi nes fefe transtulerunt. Quorum ex præcripto fíbi

Deos finxerunt. Ac primùm cos, quos in honore quondam habuissent , siue Tyrannos , aut præfictiatiore , qui memorabile quiddam in vita fecerant , ac fortitudinis , et roboris illufre fpecimen ediderant , depingere coloribus et assimilare solebant. Postca verò ab Thare patris Abraami tempore simulachris , ac ftatus eundem errorem idololatriæ propagarunt. Quippe maiores suos simulachris honeftantes , ac mortuos , primum arte figlina ftatus effinxerunt ; tùm ad omnes artes imitandi peruenit induftria. Nam et architecti fectis lapidibus , argentarij , et aurifices : nec non fabri fua quique materia , ac reliqui deinceps effigies moliti sunt. Primi omnium Ægyptij , ac Babylonij , nec non Phryges , ac Phoenices fuperftitiosi cultus , et simulachrorum ac myfteriorum auctores extiterunt. A, quibus pleraque sunt ad Græcos

42

translata : iam tùm ab ætate Cecropis, et deinceps. Postea vero longo demum interuallo Saturnum, Rheam , louem , Apollinem , ac reliquos Deos celebrare cœperunt.

III. Helenizm, Seruhos <<Seruchi>> zamanında başladı. Putlara tapınma da buradan doğmuştur. O dönemde her türlü batıl inanç yaygınlaştığından, daha sonra daha medeni insanlar tapınmaya, belirli yasalara ve putların ritüellerine geçtiler. Bu kurallardan Tanrılar icat ettiler. İlk olarak, ister zorbalar ister saygın kişiler olsun, hayatlarında unutulmaz bir şey yapmış ve cesaret ve güç konusunda örnek teşkil etmiş kişileri renklerle boyamaya ve benzetmeye alıştılar. **Ancak daha sonra, İbrahim'in babası Terah'ın zamanından itibaren, putperestlik yanlışısını putlar ve heykeller aracılığıyla yaydılar. Çünkü atalarını putlarla ve ölüleri onurlandırarak, önce çömlekçilik sanatıyla heykeller icat ettiler; sonra da bu sanat, tüm sanatların taklidine ulaştı. Hem mimarlar, hem gümüşçüler, hem kuyumcular, hem de zanaatkârlar, her biri kendi malzemesiyle ve daha sonra gelenler, heykeller üretmişlerdir. İlk olarak Mısırlılar, Babilililer, Frigyalılar ve Fenikeliler, batıl inançlara dayalı tapınmanın, putların ve gizemlerin yaratıcılarıydı. Bunların çoğu, Kekrops döneminden itibaren Yunanlılara aktarılmıştır. Ancak daha sonra, uzun bir aradan sonra, Satürn, Rhea, İoeus, Apollon ve diğer tanrıları yüceltmeye başladılar.**

Græci nomenab Hellene quodam sortiti sunt , qui in Græcia degens ei regioni appellationem indidit. Suntqui abelæa , hoc eft oliua , quæ Athenis exorta eft , nuncupatos effe velint. Huius generis auctores ac conditores lones fuerunt : vt ex accuratiore historia confat , qui ab lauian quodam appellati sunt, vno exijs, qui turrim extruxerunt. Quamob causam Meropes omnes vocati sunt ab diuisione linguarum. Postea verò recentioribus temporibus Græca fuperftitio certas in hæreses , ac fectas abiit : vtputa Pythagoreorum , Stoicorum , Platoniorum, Epicureorum , etc. Eodem porrotempore propria forma , ac nota veræ pietatis et religionis extitit, vna cum lege naturæ , quæ ab origine mundi sese ab illis nationibus perpetuo segregauit , ad hanc vsque diem, inter Barbaram, Scythicam ,Græcamque fuperftitionem interiecta , donec cum Abramii pietate coaluit. Tum vero Iudaismus ab Abramii temporibus propriam formam adeptus, ac per Moyfen ab Abraamo feptimum , ac legem a Deo traditam amplificatus , et ab Iuda quarto Iacobi filio , qui et Israel nominatus est , per Dauidem , qui primus è tribu Iuda regnum assecutus est , perfecum Iudaismi nomen obtinuit. Perspicue enim Apostolus de IV illis Hæresibus summatim loquens ista dixit: **In Chrifto enim Iesu neque Barbarus, neque Scythia, neque Græcus, neque Indus : sed noua creatura.** Græcorum porrò ifta funt discrimina.

Yunanlılar, Yunanistan'da yaşayan ve bölgeye bu ismi veren bir kişi tarafından Hellenler olarak adlandırılıyordu. Atina'da yetişen zeytin ağacı anlamına gelen Abelæa olarak anılmak isteyenler de var. Bu türün yazarları ve kurucuları, daha doğru tarih kayıtlarından da anlaşılacağı üzere, bir kule inşa eden exijs'lerden biri olan Lauan tarafından anılan İyonyalılarıdır. Bu nedenle dillerin bölünmesiyle hepsine Meropes adı verildi. Ancak daha

sonra, daha yakın zamanlarda, Yunan batıl inançları kesinlikle sapkınlıklara ve mezheplere bölündü: Pisagorcular, Stoacılar, Platoncular, Epikürcüler vb. Aynı zamanda, gerçek dindarlığın ve dinin uygun biçimi ve işareti vardı; doğa yasasıyla bir olan bu dindarlık, dünyanın başlangıcından beri kendini bu uluslardan kalıcı olarak ayırmış, bugüne kadar Barbar, İskit ve Yunan batıl inançları arasında yer almış ve sonunda İbrahim'in dindarlığıyla birleşmiştir. Sonra Yahudilik, asıl biçimini Abram zamanından almış, yedinci Musa İbrahim'den, Tanrı'nın koyduğu yasa ve Yakup'un dördüncü oğlu, aynı zamanda İsrail olarak da adlandırılan Yahuda tarafından, krallığı elde eden ilk Yahuda kabilesi olan Davut aracılığıyla genişletilmiş olarak, Yahudilik adının mükemmel halini elde etti. Çünkü Elçi, bu dört sapkınlık hakkında özet olarak açıkça konuşurken şunları söyledi: **Çünkü Mesih İsa'da ne Barbar, ne İskit, ne Yunan, ne de Kızılderi'li vardır; yalnızca yaratık yoktur.** Bunlar Yunanlıların ayırt edici özellikleridir.

Pythagorei , siue Peripatetici monadem et prouidentiam asseruerunt : Diis qui vulgo habentur sacrificare , animatis vefci , ac vino vti prohibuit Pythagoras. Idem quæ ab luna sursum patent, immortalia ; quæ inferiora sunt, mortalia dicebat. Animas è corporibus in alia corpora , etiam animalium ac beftiarum transfundi. Ad hæc quinquennale interim silentium obseruari præcepit: ac postremò Deum haberi se voluit.

Pisagorcular veya Peripatetikler, monad ve takdiri savundular: Pisagor, yaygın olarak inanılan tanrılara kurban kesmeyi, canlı şeyler yemeyi ve şarap içmeyi yasakladı. Ayrıca Ay'dan yukarıya doğru görünen şeyleri ölümsüz, aşağıda olanları ise ölümlü olarak nitelendirdi. Ruhlar bedenlerden başka bedenlere, hatta hayvanların ve hayvanların bedenlerine aktarıldı. Bu amaçla, bu arada beş yıllık bir sessizliğin korunmasını emretti ve sonunda Tanrı olarak kabul edilmek istedi.

Platonici Deum , et materiem , ac formam constituerunt. Mundum genitum , ac corruptioni obnoxium : Animam ingenitam , et immortalem, ac diuinam, arbitrati sunt. Huius tres esse partes : vnam ratione præditam : alteram qua irascimur: tertiam qua concupiscimus. Communes omnibus vxores esse voluit ; nemo vt priuatam obtineret , ac præcipuam: sed vt quilibet quarum vellet copiam haberet. Iidem animarum in varia corpora , etiam beftiarum , transitus affirmabat. Deos denique complures ab vno effe productos.

Platoncular Tanrı'yı, maddeyi ve biçimi temellendirdiler. Dünyanın yaratılmış ve bozulmaya açık olduğunu, doğmamış, ölümsüz ve ilahi bir ruh olduğunu düşünüyorlardı. Bu ruhun üç kısmı vardır: biri akılla donatılmış, ikincisi öfkelenmemizi sağlayan, üçüncüsü ise şehvet duymamızı sağlayan. Platon, eşlerin herkes için ortak olmasını, hiç kimsenin özel ve özel bir eş edinmemesini, herkesin istediği kadar eşe sahip olmasını istiyordu. Ayrıca ruhların çeşitli bedenlere, hatta hayvanlara bile geçtiğini savundu. Son olarak, tek bir varlıktan birçok tanrı türedi.

Stoici corpus vniuersum effe definiunt , et aspectabilem hunc mundum Deum esse statuunt . Nonnulli etiam ex igne naturam illius constare defendunt. Deum quippe mentem esse putant , ac valtissimæ totius molis , cœli terræque videlicet, animam . Cuius corpus , vt dixi , totum hoc sit vniuersum, oculi verò sydera : omnium interire carnem, et animam in diuersa transire corpora sibi persuadent.

Stoacılar evrensel bedeni varlık olarak tanımlar ve bu görünür dünyayı Tanrı olarak kabul ederler. Bazıları da doğasının ateşten oluştuğunu savunurlar. Çünkü Tanrı'nın, en büyük

kütlenin, yani göklerin ve yerin zihni ve ruhu olduğunu düşünürler. Daha önce de söylediğim gibi, bedeni tüm bu evrenselliği yansıtırken, gözleri yıldızlardır: Kendilerini, tüm bedenlerin yok olduğuna ve ruhun farklı bedenlere dönüştüğüne inandırırılar.

Epicurei atomos et indiuidua corpora similibus constantia partibus , et infinita , rerum omnium principium , ac finem esse docuerunt. Summum bonum in voluptate posuerunt: Deum ac prouidentiam ab rerum administratione suftulerunt.

Epikürçüler, atomların ve benzer sabit parçalara sahip, sonsuz sayıdaki bireysel bedenlerin her şeyin başlangıcı ve sonu olduğunu öğrettiler. En yüce iyiliği hazza yerleştirdiler: Tanrı'yı ve takdiri şeylerin yönetiminden uzaklaştırdılar.

Samaritimus , et Samaritæ . Huius ab Iudaismo origo deducitur , quæ Iecarum apud Græcos diuortis , et earum decretis ac dogmatibus antiquior est. Græcorum porro superstitionem complexa , et cum Iudaicis dogmatibus aliqua ex parte miscens illa secta circa Nabuchodonozori , et Iudaicæ captiuitatis tempora prodiit. Primi sectæ conditores ex Assyriis in Iudæam transportati quinque duntaxat Moyfis libros acceperunt, quos per Esdram sacerdotem Rex ad illos Babylone submiserat. Itaque cætera habent cum Iudæis communia : si hoc vnum excipias ; quod et Gentes abominantur ; neque quenquam contingere velint: quodque mortuorum resurrectionem , ac cæteras post Moysem Prophetias rejiciunt. Samaritanorum est factio diuisa in partes quatuor. Primi sunt Gortheni , qui festos dies alij, quam Hebræi, temporibus indicunt. Alij Sebuæi , qui ob eandem festorum dietum occasionem à Gorthenis dissentiunt. Tertij sunt Esseni : qui neutri parti repugnant , sed cum ijs , in quos inciderint , sine ullo discrimine festa peragunt. Postremi sunt Dosithei : qui iisdem , quibus Samaritani , institutis vtuntur : circumcisionem , Sabbatum, ac cætera, itidemque Pentateuchum adhibent. Præcipue verò , ac præ reliquis omnibus sibi ab animatis temperant , ac perpetuo fere iciunant. Sunt inter illos , qui virginitatem colunt , alij continentiam. Resurrecturos esse mortuos credunt ; quod à Samaritanorum dogmate abhorret.

Samirilik ve Samiriler. Bunun kökeni, Yunan mezheplerinden, onların kararnamelerinden ve dogmalarından daha eski olan Yahudilikten çıkarılmıştır. Dahası, Yunanlıların hurafelerini benimseyen ve bunları bir ölçüde Yahudi dogmalarıyla harmanlayan bu mezhep, Nebukadnezar ve Yahudi esareti zamanlarında ortaya çıkmıştır. Asurlulardan Yahudiye'ye nakledilen tarikatın ilk kurucuları, kralın rahip Ezra aracılığıyla Babil'e gönderdiği Musa'nın beş kitabını aldılar. Dolayısıyla, geri kalan konularda Yahudilerle ortak noktaları vardır: eğer bir şeyi saymazsak: Yahudi olmayanlardan nefret ederler; hiçbirine dokunmak istemezler; ölülerin dirilişini ve Musa sonrası diğer kehanetleri reddederler. Samiriler dört kola ayrılmış bir hiziptir. İlk grup, bayramlarını İbranilerinkinden farklı zamanlarda kutlayan Gorthenians'tır. Diğerleri, Gorthenyalılarla aynı bayramları kutlayan Sebuai'lerdir. Üçüncüsü, iki tarafa da karşı çıkmayan, ancak karşılaştıkları herkesle ayırım gözetmeksizin bayramlarını kutlayan Essenilerdir. Sonuncusu ise, Samirilerle aynı kurumları kullanan Dosithean'lardır: sünnet, Şabat ve diğerlerinin yanı sıra Tevrat. Ancak her şeyden önce, canlılardan uzak dururlar ve neredeyse her zaman oruç tutarlar. Bekârete tapanlar arasında, iffetliliği benimseyenler de vardır. Ölülerin tekrar dirileceğine inanırlar ki bu, Samiri dogmasına aykırıdır.

Judæorum fectæ numero VII : ac primò Scribæ , legis periti et traditionum, quas à maioribus acceperant , obseruatores fuere, ac ritus omnes superstitionis cæteris , diligentiusque

tenuerunt: quos non è lege didicerant, sed sibimetipsis, tanquam iustitiæ legis singulares cultus , ac caerimonias indixerant.

Yahudilerin yedi mezhebi vardı: ve her şeyden önce, din bilginleri ve büyüklerinden aldıkları geleneklere uyan Kâtipler. Ve bütün ayinleri, yasadan öğrenmedikleri halde, sanki yasanın adaletinin tekil ibadetleri ve törenleriymiş gibi kendilerine empoze etmişlerdi.

Pharisæi , quos segregatos interpretari possis , qui sanctissimam vitæ rationem professi probitate cæteris antecellere videbantur. Mortuorum apud illos resurrectio , vt et apud Scribas , defenditur. Idem Angelos , ac Spiritum sanctum esse non negant. Vitæ eximium institutum præ se ferunt. Continentiam certum ad tempus , ac virginitatem quoque suscipiunt. Bis hebdomada quaque ieiunare , vrceos , ac discos , et pocula sæpius eluere , vt et Scribæ , soliti. Adhæc decimas , et primitias offerre : assidue precari : certos cultus ac superstitiona vestimentorum genera curiosius affectare : cuiusmodi sunt dalmaticæ, ac colobia , et latiora quædam phylacteria , hoc est segmenta , fimbriæque purpureæ , ac malogranata ad vestium oras appensa , quæ temporariæ illius continentiæ signa præferabant. Idem postremo nefas ac fatum introducebant.

Ayrılmış olarak yorumlayabileceğiniz Ferisiler, son derece kutsal bir yaşam tarzını benimsemiş ve dürüstlükte diğerlerinden üstün gibi görünmüşlerdi. Kendileri ve Yazıcılar arasında ölümlerin dirilişini savunurlar ve Meleklerin ve Kutsal Ruh'un varlığını inkâr etmezler. Mükemmel bir yaşam kurumunu önlerinde taşırlar. Ayrıca bir süreliğine belirli bir iffet ve bakirelik gösterirler. Haftada iki kez oruç tutarlar ve Yazıcıların da alışkın olduğu gibi kapları, tabakları ve bardakları daha sık yıkarlar. Ayrıca ondalık ve ilk meyveleri de sunarlar; sürekli dua ederlerdi; Dalmaçyalı ve Kolobiya gibi belirli giysi türlerine ve o geçici iffetin sembolleri olan, daha geniş tespihlere, yani parçalara, mor püsküllere ve giysilerin kenarlarına iştirilmiş narlara meraklıydılar. Ayrıca Yaratılış ve Kader'i de tanıttılar.

Sadducæis ab exactissima iustitia nomen est. Qui è Samaritanorum genere à facerdote quodam Sadoc ortum habuerunt. Mortuorum resurrectionem damnant. Angelum ac spiritum funditus negant : cætera ludæorum similes.

Sadukiler, en katı adalet anlayışlarından dolayı bu adı almışlardır. Bir Saduki, bir Samiriyeli ve bir rahibin soyundan geliyorlardı. Ölümlerin dirilişini kınarlar. Melekleri ve ruhları tamamen inkâr ederler; diğer açılardan Yahudilere benzerler.

Hemerobaptistæ nihil ab ludæis præterquam hoc vno discreparunt , quod neminem æternæ vitæ compotem esse posse dicerent , nisi quotidie lauaret.

Hemerobaptistler Yahudilerden hiçbir konuda farklı değillerdi; tek bir noktada, hiç kimsenin her gün yıkanmadıkça sonsuz yaşama erişemeyeceğini söylüyorlardı.

Osseni, quorum nomen procacissimos significat. Qui ex præscripto legis omnia faciebant; sed alias præterea scripturas adhibebant: et ex posterioribus Prophetis plerumque reiciebant.

Adı en küstahları ifade eden Oseniler. Her şeyi kanunun emirlerine göre yaptılar; ancak bunun dışında başka kutsal metinleri de kullandılar ve sonraki peygamberlerin çoğunu reddettiler.

Naffarreos extinctores interpretari possunt , qui carnis vfu prorsus interdicunt. Ab animatis abstinent : Patriarchas omnes , qui in Pentateucho ad Moysen , et Iesu filii Naue tempora continentur , adsciscunt , et iis fidem adhibent : cuiusmodi sunt , Abraam , Isaac et Iacob , iique superiores omnes, nec non Moyses ipse cum Aarone , atque Iesu. Cæterum quinque illa volumina Moyses esse non putant, et alia ab iis diuersa penes se esse iactitant.

Nasıralılar, bedenın kullanıını tamamen yasaklayan Söndürücüler olarak yorumlanabilir. Canlılardan uzak dururlar: Tevrat'ta Musa ve Nuh oğlu İsa zamanlarına ait olan tüm Ataları kabul ederler ve onlara iman verirler: İbrahim, İshak, Yakup ve tüm üstün olanlar, ayrıca Musa'nın kendisi, Harun ve İsa. Ancak, bu beş cildin Musa'ya ait olduğunu düşünmezler ve onlardan farklı başka kitaplara sahip olduklarıyla övünürler.

Herodiani cum Iudæos in omnibus fese præfarent , Herodem Christum esse profitebantur , eique Christi dignitatem , ac nomen affingebant.

Hırodesçiler her şeyde Yahudileri geride bırakırken, Hırodes'in Mesih olduğunu ileri sürdüler ve ona Mesih'in onurunu ve adını verdiler.

Primus iste Tomus est : qui hæreses XX continet , et in eodem de Incarnatione Christi ac veritatis professione postremo loco disseritur.

Bu birinci cılttır: Yirmi tane sapkınlık içerir ve aynı cıltte son olarak İsa Mesih'in Enkarnasyonu ve hakikat ikrarı ele alınır.

Epifanis Salamis

M. S 3 yüzyıl

Birinci cildin sonu.

Latineden çeviren İbrahim Şimşek.